

Акругком, Райком, і ячэйкам ЛКСМБ

У гэтым нумары газеты «Чырвоная Зьмена» змяшчаюцца два лісты ад удзельніц нарад кваліфікаваных работніц і замужніх комсамолак.

У гэтых лістох закранута шмат цікавых пытанняў. Цэнтральны камітэт ЛКСМБ раіць грунтоўна прапрацаваць гэтыя лісты на адчыненых сходах ячэек, а таксама на нарадах работніц.

Пасля абгаварэння лістоў трэба прымаць канкрэтныя пастановы, копіі якіх неабходна дасылаць у рэдакцыю газеты «Чырвоная Зьмена».

Пасля прапрацоўкі лістоў на ячэйках пытанні будуць разглядацца на пасяджэнні бюро ЦК.

Сакратар ЦК ЛКСМБ А. Бараньнікаў.
Загадчык АПА Д. Ратнэр.

Усім ячэйкам ЛКСМБ Менскай акругі.

Акругком прапануе ўсім ячэйкам распрацаваць на адным з чарговых ячэйковых сходаў змяшчаемыя ў гэтым нумары газ. «Чыр. Зьмена» лісты ад удзельніц нарад кваліфікаваных работніц і замужніх комсамолак.

Направажывае аб прапрацоўцы гэтых пытанняў глянцэце дыркуляр ЦК ЛКСМБ. Нам. сакратара АК Н. Рубін.
Нам. загадчыка АПА Ц. Гурвіч.

Два бакі аднаго пытання.

Аб удзеле дзючат у грамадзкай працы, аб удзячэнні іх у комсамола — у нас шмат, як кажуць, «гаворыцца».

Зараз нам патрэбна ад размаўленняў перайсці да практычнай працы ў гэтым напрамку, «узятч быка за рогі».

Аб чым гэтак яскрава кажуць два цікавых дакумента — два надрукоўваныя ў гэтым нумары газеты лісты комсамолак?

Перш за ўсё аб тым, што большая частка комсамольскіх ячэек ня робіць аніякіх спроб да таго, каб хоць некалькі прыставаць да працы да за патрабаванняў дзючат і іх асаблівасцям.

Падругое — вытворчым ячэйкі на досыць уважліва прыглядаюцца да таго, як ідзе кваліфікаванне дзючат, прыставаць іх да вытворчых умоў.

Жыццё замежнай моладзі

Брытанская моладзь Школа комсамольска-на абарону СССР!

Зьявіўшыся на радзіму з СССР дэлегацыя брытанскай рабочай моладзі вылучыла а сваёй аспрадыні сіндыкальнага камітэта, які кіруе працаю на азнамяленню рабочай моладзі Вялікабрытаніі з тым, што дэлегацыя бачыла ў Савецкім Саюзе. Але, галоўным чынам, праца камітэта накіравана да таго, каб стварыць адныя з работнай моладзі ў абароне сваіх правоў і для сумеснага выступлення супраць рыхтуючага нападу на Савецкі Саюз.

Гэтымі днямі камітэт выпусціў адроз да маладых рабочых Вялікабрытаніі, у якім зварачае ўвагу ўсіх маладых рабочых на насуювачуюся небяспеку разрыву зносінаў з СССР.

У адрозьве, між іншым, гаворыцца:

«Надходзіць імперыялістычная бойка. У Кітай пасылаюцца найскрывячэйшыя караблі і атрады забойцаў для таго, каб забіць і пачыць неабмяжаваныя правы ангельскіх імперыялістаў на эксплуатацыю народных багаццяў краіны і прыгнечаньня яе народнасці. Пераможны наступ Кітайскай рэвалюцыі, барацьба за нацыянальную незалежнасць і сацыяльную свабоду наводзіць жах на імперыялістаў. Брытанскія імперыялісты прысваюць рускай рэвалюцыі кіраўніцтва рэвалюцыйным рухам у Кітаі. Для нас зьвязанца зусім ясным, што Вялікабрытанскі ўрад прыкрывае палітыку супраць СССР драпежніцкую на нацыянальную палітыку ангельскага імперыялізму ў Кітаі.

Маладая рабочая Вялікабрытаніі, вышываючы веды, што падрыхтоўваецца на гэты разрыв зносінаў з СССР, але і вайна. У гэты выключна апасны момант першая англійская дэлегацыя рабочай моладзі ў зварачаецца да рабочай моладзі СССР і Англіі з заклікамі. Трэба ўсім «сродкамі і шляхамі» супраць усякай спробы ўрада пачаць вайну супраць рабочых і сялян Савецкай Расіі. Маладая рабочая Англіі павінна рыхтавацца да абароны СССР.

Фашыстыя „апрацоўваюць“ дзяцей.

У Італіі міністр асветы выдаў загад аб Увядзенні ва ўсіх школах урокаў рэлігіі. Урокі лічацца абавязковымі для ўсіх дзяцей без выключэння. Так італьянскія фашысты хочучь апрацоўваць пролетарскіх дзяцей.

Страх перад піонэрамі

На пасяджэнні аўстрыйскага парламента член паніямейскай партыі (імпэрыяліст) дадуць аўстрыйскаму да Нямецчыні Барбог увёс запытаньне, у якім патрабаваў прыняцця мер супраць дзейнасці аўстрыйскіх камуністычных піонэрскіх арганізацый.

Барбог заклінаў урад прыняць меры адмяжывання школьнікаў ад піонэраў.

Як дарэмна паехаць у Ленінград?

КОНКУРС НА РАСПАЎСЮДЖВАНЬНЕ „ЧЫРВОНОЙ ЗЬМЕНЫ“.

Ячэйкі за працу!

Падпіска і грановыя сумы удзельнікаў конкурсу павінны накіроўвацца выключна ў кантору Выдавецтва „Чырвоная Зьмена“ (Комсамольская вул., д. № 25).

Прэміі: — 6 дармовых месц (уключае білет на чыгунку, яда, наведваньне музеяў, тэатраў і г. д.) у надыходачай у маі экскурсіі па маршруце — Менск — Ленінград — Волхаўбуд — Кранштат.

Сьпіс апрамаўных прэміяў будзе апублікаваны ў газэце „Чырвоная Зьмена“ ў першых лібох мая.

Абвешчаецца конкурс на распаўсюджваньне газеты „Чырвоная Зьмена“.

Умовы: — неабходна сабраць у сакавіку і красавіку месцы на менш 45 трохмесячных падпішчыкаў на „ЧЫРВОНУЮ ЗЬМЕНУ“, тры чым прэміі выдаюцца тым, хто зьбіра найбольшы лік трохмесячных падпішчыкаў.

У конкурсе могуць удзельнічаць, як ячэйкі цалкам, так і ўпаўнаважаныя па друку і асобным комсамольцы.

Перавыбары гарадзкіх саветаў

Якія прапановы ўносіць моладзь?

Супроць наплыву грошы і беспрацоўных

(У беспрацоўных сяброў саюзу Нарпінт)

Сход распачаўся заместа 10-й гадз. арэаньні... палова дванацатай.

Большасьць — жанчыны дзючат, якія усюды ўносіць шумныя вяселі.

Сярод выступленьняў моладзі заслугоўвае увагу ў першую чаргу:

— Трэба прадастаўляць сямейным рабочым абавязкова сухія кватэры.

На жал, гэты заява ў наказ ня была ўнесена, — яна лавісла ў наветры... Пават ня прышлося ставіць яе на галасаваньне.

Другі «нумар» з боку моладзі патрапіў у наказ:

Направажываць сельсаветы, каб яны не накіроўвалі беспрацоўных у Менск.

Сярод іншых момантаў падаўляюцца частка прыпадае на кватэрную галіну:

— Работніц камхожкіх дамоў... Упарадкаваць атрымальныя кватэры з жылішчых т-ваў... Не выселяць з памішканьняў беспрацоўных сяброў саюзу і г. д.

Усе гэтыя пункты ўнесены ў наказ.

У гарсавет абраны: дэпутатамі — т. т. Зароўскі (афіцыйнт беспрацоўны) і Острын, кандыдатам да іх — т. Жорава (прачка).

В-аў.

Дэпутатаў ад моладзі.

(Завод Пролетары).

З самага пачатку рабочай моладзі заняла на сходах крытычную пазыцыю адносна наказа.

Былі кінуты некаторыя пытаньні:

— Куды дзюндца разбрацца падрабэсты? Непажадана, каб гэты выклікала скарачэнне ліку іншых рабочых.

На гэты старшыня сходу т. Рабіноў адказаў, што падрабэсты будуць разбрацца ва ўсёлікіх выпадках сваёчасна. Што датыча прызначэння іх на пасады, дык гэты не заўсёды можа адбівацца на чысьціх штатах.

Далей, на заяве моладзі быў унесены ў наказ пункт:

— Прыняць меры супраць скарачэння штату належна кваліфікаванай моладзі.

Побач дапоўнені наказ пунктам аб правядзеньні культуры сярод беспрацоўных.

У адказных рапкіках т. Рабіноў падкрэсьліваў мізэрнасць гарсавецкіх сродкаў, дзючычы таму не заўсёды магчыма нават самыя лепшыя праекты абяртаць у жыццёвыя.

На ўсё патрабна грошы і грошы.

М.

Хочь справаздачны сходы на нашай фабрыцы і прайшлі ня вельмі актыўна, але ўдзел моладзі быў самы лепшы і волькалі надыйшоў час перавыбару Гарсавету. Дык старыя рабочыя багачы вялікую актывнасць моладзі пачалі апошняю высуваць у дэпутаты гарадскога савету.

У той час калі абганарываліся кандыдаты ў дэпутаты, дык моладзь прыходзіла без ніякіх супярэчэнняў. Толькі часта можна было пачуць галасы з залы, дзе сядзелі рабочыя:

— Хто? Паўтарыце?

— Старшыня сходу паўтарае:

— Т. Рухман.

Ізноў галасы: — добрай дзючына, абвешчаюцца пра абраць. Такія прыкі білі чутны пасля кожнай маладой кандыдатуры.

Калі пасля галасавання пачалі падлічваць, хто прайшоў, дык аказалася, што ад моладзі, маладых дэпутатаў абрано 7 чал. А гэты сьведчыць аб тым, што нашая моладзь прайшла сябе перад старымі рабочымі, і што старыя рабочыя ня пужаюцца ўжо даручаць і нам моладзі адказную працу.

Мы бачым, што нашыя рабочыя пачалі лічыць і нас моладзь за людзей. Будзем спадзявацца, што нашыя маладыя дэпутаты выканаюць той наказ які ім даў сход рабочых.

С. Асіта.

Дзючына ў штанох

Дырэктар уваўе Нюру ў сьлясарны цох к майстру. Майстар Дубаў прыняў працу, павярнуўся да іх і пачыла паглядзець на Нюру і ўхмыльнуўся дырэктару.

— Новы вучань-няўпаўнена прадстаўі дырэктар — будзем яе вучыць.

Павольна Дубаў выпёр руку аб хвартух і працягнуў яе Нюры. Яна пацярпела. Зьдзіўленьне і не здавольненне было на твары Дубава. Усе трые маўчалі.

— Таварыш дырэктар, прымадоўвайце яе да Самолава — я ня буду...

— Самолаў заняты... у цюбе вучыць пязма...

Дубаў адвэрнуўся, адкруціў цюкі і выняў недакончаную працу. Дырэктар пашоў. Нюра стала ня ведаючы куды дзюць рукі. Вачыма кідала па майстарні. «Тут буду працаваць... Тут вучыцца»... Нятак яна ўваўляла завод.

Майстар паклікаў яе палыцам.

— Ввы... ты... уеу'еа'?

— Але!

Майстар у гэты дзень доўж з ёю не гаварыў. Але калі пасля працы майстар мыў рукі бэнзынам, да яго надыходзілі рабочыя і казалі:

— Хны. Вось табе і сьлесар у спадніцы...

— Ня будзе з яе сьлесара, як кірцы — фальшарам...

— І грошы народныя ў трубу...

Так прашоў першы дзень.

14 раз Нюра ўжо вешала на табель вояма № 142 і нічога не змянілася з першага дня ле наступленьня на завод. Шмат яна ўжо перацірпела за гэтыя 14 дзён. Было да сьлёз абідна, калі другія вучні-хланцы адні аднаму наказвалі «як Нюра трымае малаток» пры гэтым усе папярываюцца ад сьмеху. Учора ўсе кагалам прышлі ў сьлясарную глянцэце, як баба прадуе.

Напалак у яе руках дрыжэў. Яна гатова была кінуць ім у хланцоў.

Майстар Дубаў к канцу працы казаў ей:

— Кінь, дзюка, мужчыньскую справу. Ня будзе з цюбе майстра... Як хочаш...

— Але ўпартасьць, жадацьне атрымаць кваліфікацыю, жадацьне «адаптацыя хланцом», даказаць, што яны ня былі правы...

Праходзілі яшчэ дні і месяцы. Цяпер больш сьмела і ўмела яна зацёкала цюкі, лёгкі і плаўна працавала напільнікам. Хланцы мени сьмяяліся. Перасталі прыставаць як гэта было раней.

— Нюра, стаў драбіну і папраў рамень...

— Паднімі пэсьцярню...

Не магла Нюра паднімацца па драбіне да траўсіміі... у спадніцы... а пэсьцярню не па сіле...

Паспрабавала падамаць пытаньне ў ячэйцы. Нічога ня вышла. Пераварочвалі сур'ёзна патрабаванні Нюры ў жарт. Што-ж там такога «жартуе братава», чаго скараціцца.

З часам майстар зусім змяніў свае адносіны да Нюры. Адзі раз ён прыстаў да іў Шульмана — вучня ліцейнага цеху:

— Ах ты, шалапан, павучыся-б у

Нюры! Глядзі, як баба прадуе... Гультай...

Дубаў змяніў думку аб Нюры таму, што бачыў, як стараецца дзючына. Ён бачыў, што быў няпраў, калі гаварыў ей «кінь»...

— Хочаш да варштату?

Унутры ў Нюры дзюскі ёкнула «машыва», «да варштату!»

— Але... саромячыся казаў майстар, штаны прыдзецца адзець.

— Штаны? — Нюра зразумела гэты як жарт, але, убачыўшы сур'ёзны твар майстра, сказала: — штаноў не адзену.

— Як хочаш, нельга ў спадніцы ля машыны... Захопіць палу і ўсё прапала!

У гэты дзень Нюра думала аб гутарцы з майстрам. Правільна, што зручней у штанох працаваць, і... на заўтра рашыла.

— Добра тав. Дубаў.

З свайго хвартуха зрабіла штаны. Першы дзень усе бегалі глядзець. Але, парэшце, прывыкла. Праз месяц ніхто ўжо не заўважыў, што Нюра ў штанох. Не вылічаў яе ніхто ні поглядам, ні жартам...

Заўтра Нюра праходзіць экспертызу на 7-м разрад. Майстар падбодрываў.

— Нічога, Нюрка, вытрымаеш!

А на заўтра, калі экспертыза скончылася, хланцы ў жарт казалі:

— Усё, брат, з-за штаноў!...

Б. Бык.

Не зьявілася 15 чалавек.

(Стара-Барысаў, сельск.-гасп. тэхнікум).

3 48 комсамольцаў не зьявілася на выбары 15 чалавек і абсалютная большасьць на няўважлівых прычынах.

Часткова тлумачыцца гэта тым, што мы былі мала зьвязаны з працай гарсавету (жывем за горадам) і таму меншая зацікаўленасць.

Самі гэтыя таварышы тлумачыць тым, што яны выбралі на вакантных у свой сельсавет і другі раз ня могуць выбіраць (гэта было).

На наказе ўнеслі пару давабак: падзенаньні для студэнтаў білеты ў кіно і тэатр.

Даць магчымасьць высковым дзючам, якіх ходзіць вучыцца ў горад, займацца зьяньня, каб не вяртацца ўноўначы дамоў (займаюцца ў 2 зьмены).

Мік. Г.

На балотах завітнеюць нівы

На тэрыторыі Саюзу Рэспублік маецца агромністая кольнасць, ізлічваемая дзесяткамі мільёнаў дзесяцін, нягоднай да снарыстанья зямлі (балот, забалочаных сенажацяў, заліўных зямель).

Пагэтану ў сваёй працы ў галіне дапамогі партыі ў падняцці сельскай гаспадаркі і коопэраванья вёскі камсамол павінен звярнуць асаблівую ўвагу і справе мэліярацыі. Мэліярацыя ў поўным аб'ёме заключае ў сябе, апрача асушэньня балот, арашэньне поляў, барацьбу з правалінамі, стэпамі, таксама і пытаньні торфаздабыцця, агнятрывалага будаўніцтва і дабрабыту вёскі.

3 лісту ЦК УсеЛКСМ.

Вайна з балотам

Комсамольцы арганізавалі арцель

У Смалявіцкім раёне, у вёсцы Скурата маецца камсамольская лятка.

У вольныя часы, у якой не будзь хатцы за лямпа часта збіраліся камсамольцы і чыталі вышываемыя газэты, політратуату Яраслаўскага і шмат іншых кніжак.

А ў газэтах паведамляліся факты добра практычнай працы выскových камсамольцаў, дасягненні выскových лятэк.

Зрабілася нека на сабе скуратаўскім камсамольцам. Пашлі сярод іх гутаркі аб тым, што трэба і ім узвясці працу. Камсамол нам даў некаторыя веды. Трэба гэтыя веды ўжыць на справе, зрабіць нешта практычнае.

А калі вёскі знаходзіліся старадаўняе балота, з якога ў дзікія летнія вечары даятаза да вёскі крумкачье жаб.

Задумала Скуратаўская лятка залажыць на гэтым балоне паказальны вучастак.

І вось мінулаў вясной усёй ляткай з рыдлёўкамі часта ў вольныя дні выходзілі скуратаўскія камсамольцы на балота.

Капалі канавы, а ў адказ на іх вясельныя юнацкія песні, якія несліся з балота ў вёску, не адні селявін ўхмы-

люся: — «Пустое задумалі... Нічога ў іх ня выйдзе».

Але пад канец—балота няма. Грузкае балота цяпер уаўляе з сябе роўную ўзвараную плошчу.

Лятка ўжо выдэ падрыхтоўку да сябу. Яна звярнулася за дапамогай у мэліярацыйную частку Акрэмадзелу, якая адпусціла ім мінеральнае угнаенне. За сяць думалі яны віку з аўсом.

На гэтым скуратаўцы не застанавіліся. Камсамольцы ВОУК і ЧЫКУН задумалі над арганізацыяй арцель. Некалкі разоў хадзілі яны ў Райвыканком і на ўрашце ім адпусцілі з старога саўхозу 24 дзесяціны зямлі.

Арцель арганізоўваецца з шасці камсамольцаў. Чыкун дае каня (ён нядаўна падзіліўся з братам і на яго долю палілі конь і карога) і карову, дзяўчына адна таксама дае карову, ужо раздабыт адні плад і калёсы.

Абіцалі крэдыт у 300 рублёў, на якія закупіць лятка каня.

Нягэтка усё гэта дасталося скуратаўскім камсамольцам. У іх многага ня было. У іх было адно: настойлівасць і жаданьне стварыць нешта практычнае.

Р. Г-н.

Апал будзе.

(Вільшчына, ШСМ, Койданаўскі раён).

Вось бяда была з гэтымі дрывамі, куды ня пойдзеш у вёску праводзіць сдох нічога ня слухаюць, толькі і гутаркі было, што аб дрывах ды аб дрывах.

Бачачы такое становішча нашы камсамольцы на розных выскových сходах пачалі праводзіць гутаркі аб арганізацыі тарыянога таварыства.

Адрозу сяліне адносіліся ня вельмі прыхільна да гэтых слоў, але камсамольцы сваёй ня кідалі і вялі працу ўпарта. Сяліне бачачы, што ў холадзе сядзець ня вельмі-та добра, пачалі між сабою гутарыць. «Ды і праўда кажуць камсамольцы: балота чорт ведае колькі і ляжыць яго без карысьці, лепш апал з яго дабываць».

Пачалі сяліне на сваіх сходах уважліва слухаць пра гэтае таварыства, што за яго і яго а'рганізаваць.

Праз некаторы час мы маем наступныя вынікі: сяліне бліжэйшых 8-мі вёсак ухвалілі з'арганізаваць тарыяное таварыства. Сельсавет прышоў тут таксама на дапамогу.

Вольні без дроў сядзець ня будзе.

На сваім сходе сяліне ухвалілі назваць таварыства «Прамень сацыялізму».

Міхась Маркевіч.

Г.Б.

ПАМЯТУЙ!!!

— РАЗАМ З

„Чырвоная Зьмена“

ты зможаш падпісацца на ІЛЬГОТНЫХ умовах на

«Маладняк» за 35 к. у м-ц замест 50 к. пры звычай. падп.

«Плуг» за 10 к. у м-ц замест 20 к. пры звычай. падп.

«Юный Коммунист» за 50 к. у м-ц замест 65 к. пры звычай. падп.

«Смена» за 28 к. у м-ц замест 35 к. пры звычай. падп.

«Журнал Крест. Мол.» за 25 к. у м-ц замест 30 к. пры звычай. падп.

Дык чаму-ж табе не зэаэноміць грошы?

ДА ТЫДНЮ КІМ'а

Вайна ваеншчыне

У працягу КІМаўскага тыдню ўсе замежныя камсамолы павінны будзе падвесці вынікі сваёй анты-мілітарыстычнай дзейнасці.

Самым актыўным на правядзеньне анты-мілітарыстычнай кампаніі з'яўляецца Камсамол Францыі.

Іх праводзіць сваю анты-ваенную працу французскі Камсамол? У асноўным ён дамагаўся ўстанавлення цеснай сувязі між салдатамі і маракмі—з аднаго боку, і працоўнымі Францыі—з другога.

Французскі Камсамол удачна выкарыстаў традыцыйны модалі сваёй краіны.

У Францыі існуе звычай, па якому навабранцы з адной мясцовасці ствараюць свае таварыствы з тым, каб сумесна арганізоўваць развіццельныя свята. Гэты традыцыйны звычай быў поўнасьцю выкарыстаны, каб цесней замацаваць сувязь ухадзячых у армію маладых рабочых з тымі, што застаюцца на прадыемстве рабочымі.

Праца французскіх камсамольцаў не засталася без вынікаў.

Так, напрыклад, калі многамесячная забастоўка рабочых заводу Ларок д'Ольма надыходзіла к канцу і павінна была за-

кончыцца перамогай рабочых, прадыемцы заклікалі на дапамогу войска. А камсамольцы не драмалі.

Не задоўга да прыбыцця у Ларок д'Ольма 8-га Тулузскага палка на іх чыну быў арганізаваны сход рабочых.

Салдаты, даведаўшыся аб сходе, і шука адмовіліся выступіць супроць рабочых. Яны арганізавалі у сябе ў казарме грашовы збор на карысьць бастуючых і пераслалі рабочым Ларок д'Ольма франкі.

Анты-ваенная праца французскіх камсамольцаў не праходзіць безнака для іх.

Процэс маракі «Мотца», «Курб» «Мэлюэ» і інш., а таксама салдатаў Кімаўскага шэрагу найбольш актыўных праціўніку. І ў сучасны момант у ваенных турмах Францыі ў самых цяжкіх умовах знаходзяцца некалькі членаў ЦК французскага камсамолу.

Вядома, французская буржуазія ня жа спыніць камсамольцаў, яны як і ней будзе змагацца супроць ваеншчыні і супроць імперыялізму.

Шанхайскія турмы.

(3 часопісі Шанхайскага камсамолу)

Шанхай славіцца сваімі барамі, банямі і турмамі...

Па зацьверджанню самой-жа шанхайскай улады, становішча турмаў вельмі і вельмі «неадавальняе».

Адным з галоўных злоў з'яўляецца тое, што ў турме, разлічанай на 600-650 чалавек, напхана да 2—2 з пал. тысяч, пры чым вільзбарная колькасць арыштаных сядзіць няведама за што, з тэй прычыны, што ім па чатыры, пяць год не працягваюцца абсалютна ніякія абвінавачанні.

Другім злом з'яўляецца абмежаванне перадачы вільзбарам ад іх родзічаў. Іспуочыя па сёньнешні дзень нямаюць дазваляць перадачы ня больш чым на 10 цэнтаў (20 кап.) у суткі на кожнага вільзбара. Гэта, вядома, больш чым не дастаткова, калі прыняць пад увагу, што кітайскі арыштант атрымоўвае ў працягу дня толькі адну талерку жывжай, вапучай пахлебкі.

Вільзбары падлігаюць сыстэматычнаму

збіванню з боку адміністрацыі без уліка для гэтага прычыны з іх боку выглядзе пакарэння ў іх часта апаца адежка, і яны ў працягу 3-4 так сядзіць у сырых і холадных камязусіх голая.

Пры гэтым ніякай розніцы між лятучымі вільзбарамі і крмінальнымі, асуджанымі і толькі «падароннымі», вільзбарамі злучанымі і дробнымі злачынцамі робіцца.

Адміністрацыя турмаў нажываецца кошт вільзбарам. У іх звычайна адбіраюць грошы, якія яны меюць пры сабе ў момант арышту ці якія ім перадаюць родзічамі. Калі-ж грошы выпадаюць і стаюцца, дык яны хутка пераходзяць карманам вільзбараў і маладым надзірацям адношныя гандлююць процюном, папярэпаперай, рысам і нават опіумам, выдзяляючы за гэта непамерную плату.

І такія парадкі паўную ня толькі Шанхай, але і ўва ўсім вапцям паўшчыні мілітарыстыі Кітаю.

Спацыяльная камісія, створаная паліцыйным (кантонскім) урадам, абавязала становішча месцаў зьяўлення вільзбарных правінцыяў і прадаставіла гэтаму ўраду справадачу і падрабязныя выпраўленныя ўсіх іспуочых вільзбарам.

Адназначачы становішча ў правінцыяльных турмах, камісія прапанавала праг захаду, накіраваных да выжыць ўсіх прыёмаў судавытворчасці і прапанавала, практыкуемых у сучасны момант.

Акрамя таго, камісія ўжо павялічыла нормы перадачы да 20 цэнтаў на вільзбара ў суткі і забараніла грубыя і суровыя і цялесную кару вільзбарам.

Сярод захаду паліцыйныя турмаў рэжым камісія вызначыла таксама будову вентыляцыі ў турмах, расшырыла вокан, спыніліся зьяўлення вільзбарам адеждай, павялічыліся тры прагулак і г. д.

Е. Р.

Нявольніцы

У Кітаю можна злічы і цяпер наглядзе перажыткі некаторых сярэднявечных звычайных запынення жанчын.

Дзяўчына ў Кітайскай беднай сям'і прадаецца больш зможным селянінам і камісіянерам. Гэты звычай зьявіўся з прычыны беззямельна, якое робіць цяжка абзавіць кожны лішні рот.

Распучую барацьбу з гэтай дзікай адрыжкай мінулага удалася пачаць толькі зараз.

Урад правінцыі Гуандун (асноўнай правінцыі кантонскага ўраду) выдаў закон, па якому зусім забараняецца далейшая пакупка і прадажа дзяўчат. Дзяўчаты, якія знаходзяцца ў сучасны момант на палажэнні нявольніц, павінны быць безадкладна вызвалены, пры чым у ранейшых гаспадароў яны могуць застацца толькі ў якасці «прыёмных дачок».

У асноўным закон зводзіцца да наступнага:

1) Дзяўчаты-нявольніцы робіцца прыёмнымі дачкамі, прычым акты аб удачарэнні павінны быць зарэгістраваны ў аддзяленні паліцыі.

2) Дрэнны зварот з прыёмнымі дачкамі будзе пакараны.

3) Прыёмныя дачкі, ва ўзросце ад 12 да 16 год, павінны быць пасылаемы ў бліжэйшыя школы, на крайняй меры ў працягу трох год, і павінны быць выда-

даны замуж да дасягнення імі 22-довага ўзросту.

4) У часе вольных ад вучэбных пятаў гадзін дзяўчаты могуць працаваць на сваіх прыёмных бацькоў.

5) Гаспадаром забараняецца прыдзячэ да сажыцельства з імі.

6) Прыёмныя дачкі павінны карыцца адеждай, ідою і жылішчам нарадзістым членамі сям'і.

7) Мясцова Урад павінен стварыць спецыяльныя школы і курсы для падатокі дзяўчат да самастойнай працы.

За парушэнне гэтага закону павінны будзе прычынуты да судовых казнасці: турмаўнага запынення і штрафу, у залежнасці ад учынку.

Гэты—першы вопыт, пры тым ня будзе абмежаванай адной Гуандун правінцыі. Але і тое ўжо важна, што паліцыйны Урад прынаўся за змяншэнне адчаго з сучасных вільзбарных злоў сучаснага Кітайскага быту.

Барацьба, вядома, будзе бо цяжка знішчаць самое зло, ня прычыны прычыны яго парадкаваць.

Але ў выніку самы невялікі на гэтым невялікім вучастку напачатку най рэвалюцыі будзе мець аграмацтва значыньне для рэвалюцыянізаваных татніх масаў.

Янка Шаіра.

І ўсё дзякуючы камсамольцам.

(Вёска Шэлягі, Самахваляўскага раёну, Меншчына)

Большая частка селян нашай вёскі з даўніх часоў жывуць бедна. Яны часам ня мею хлеба, а больш за ўсё, дык не хапае корму скаціне, а затэтым і жыллагадоўля ў вёсцы за апошнія гады змяншалася.

Сяліне доўга думалі над тым, як палепшыць сваё становішча, і ніяк не маглі дадумацца. За гэтую справу ўзяліся камсамольцы.

Калі нашай вёсцы раскінуліся вялікія балотныя абшары, якія да апошняга часу не давалі ніякай карысьці.

Мінулым летам па ініцыятыве камсамольцаў у нашай вёсцы арганізавалася мэліярацыйнае таварыства.

Вялікіх вынікаў таварыства за мінулы год даць не маглі, але ўсё-ж такі нешта было зроблена, таварыства прака-

пала сто сажыў кававы.

У тым месцы, дае нельга было праісці чалавеку, там цяпер можна ехаць з канем.

Гэты культурны пачыні вёска Шэлягоў кулак і хацелі сарваць, але гэта ім не ўдалося.

На наступны год сяліне выпрацавалі плян, у якім гаворыцца, што кожнаму сябру таварыства (а іх 40 чалавек) трэба пасець на балоне па паўдзсяціны культурных расьлін.

Дзякуючы камсамольцам шэлягоўцы будуць мець у далейшым корм скаціне, а калі будзе корм, дык памырыцца і жыллагадоўля.

Вось як камсамольцы дапамагі высці нашым селянінам з цяжкага становішча.

К. А. Макарэвіч.

30 дзесяцін адваюем ад балота.

(Прапойскі раён, Магілеўшчына).

Дапрызыўнікі і камсамольцы, і наогух уся моладзь вёскі Новае Слабода, Прапойскага раёну, на агульным сходзе высунулі і абгаварвалі дзельнае і важнае пытаньне.

Раскумекаўшы ўхвалілі—балота, якое знаходзіцца каля вёскі, трэба расчысьціць, каб скаціне быў добры выган.

Для гэтага прыступілі да працы. Усе зараскі і хмызняк трэба сьсёкчы і зрубіць дрэвы, якія растуць на балоне, сьпіліць і забраць, а суччо сьсэкаць у кучу.

У хуткім часе будзе добры выган на плошчы ў 30 дзесяцін.

А. Л. Салодкін.

КОРНЕПЛОДЫ

Балота—наша збавеньне.

Пасееш 10 пудоў—возьмеш 300.

(Лезьянскі раён, Віцебшчына).

Калі раней да 1924 году гаспадарка майго бацькі была зусім нікудышня, дык цяпер—наадварот.

Яна стала ўмацацца дзякуючы майму паступаванню ў Камсамол, дзе я пачаў выкарыстоўваць камсамольскі лэанг «Умацаць гаспадарку, каб яна паслужыла прыкладам для ваколічных селян».

Дзесяці палішчына гаспадаркі, я атрымаў веды галоўным чынам з газет Віцебскай Сялянскай, з «Чырвонай Зьмены» і з часопісі «Сам сабе агроном».

Калі я быў летам на канікулах у вёсцы Альшчына, Унаўскага сельсавету, Лезьянскага раёну, дык на гаспадарцы свайго бацькі пачаў асушваць балота. Ня глядзячы на грамадскую працу ў урыўкамі ў вольныя хвіліны канаву на балоне канаву, дзе заўсёды летам бывае вада (так называемыя выжары), паспеў пракапаць канаву ў даўжкі 12 сажыў, у шырыню 1 сажыні і ў глыбіню паўсажыні.

Праца па мэліярацыі ня скончана, гэта толькі пачатак яе. Яна будзе скончана

летам 1927 году ў часе маіх летніх вакацыяў.

Зімою ў студзень 1927 году, калі я працаваў 1 месяц у часе канікул у Віцебшчыне, у Азярышчанскім раёне, Асіпаўскі сельсавет—мне прышлося абгедзіць у вёсцы Ваўкі адну культурную гаспадарку Вазылі Кузьмінава, у якой маецца 8 дзесяцін зямлі: з іх 2 дзесяціны сухадольнай і 6 дзесяцін балотнай (апрац сваімі сіламі). Калі ён апрацаваў свае балоты правёўшы на іх мэліярацыю—пачаў атрымліваць у тры разы больш урадкаў на балотнай зямлі, чым на сухадольнай.

На балоне турніас вырас 18-20 фунтаў, грыжанку (каліўка) 1 штука 20-21 фунт і капусты качан—20 фунтаў.

Таксама на балоне сее жыта, дзе атрымоўвае з пасеваных 2 пуд. 10 фун. на чварць дзесяціны 27 пудоў.

Асабліва вялікі ўраджай атрымліваецца ад пасеву бульбы: пасевы 10 пудоў, а ўзлы 300. Акрамя гэтага сее каноплі і лен. Чорназем з'яўляецца на падсілілку хля-

ва і яшчэ шмат чаго цікавага набачуў я там.

Прыехаўшы да бацькі на два тыдні адпачынку, і падзіліўся вопытам з селянінамі нашай вёскі, аб культурнай гаспадарцы Кузьмінава.

Усё бачанае мною ў гэтым годзе будзе ўжывацца і ў гаспадарцы майго бацькі.

Чорназем я стаў звацца к хляву для падсілікі жывёлам, ад чаго бывае добры гной і яго можна здабыць колькі трэба. Тыя балоты, якія я пачаў асушваць у гэтым годзе, к вясні будзе асушаны, а ў 1928-29 годзе буду сьсець на іх расьліны, якія я бацьку ў гаспадарцы Кузьмінава.

Я прапу самастойных гаспадароў—камсамольцаў таксама выказацца на старонках газэты «Чырвоная Зьмена» аб сваіх вопытах на апрацоўцы балот і аб далейшай сваёй працы.

Янка Шаіра.

Ісьці у ногу з жыцьцём!

Што спрыяе адрыву замужняй комсамолкі ад грамадзкай працы.

На нарадзе замужніх комсамолак гораду Менску.

Ліст замужніх комсамолак Менску. На абгаварваньне комсамольскіх ячэек Беларусі.

Дарагія таварышы!

Для нас, замужніх комсамолак, асабліва комсамолак-маткаў, пытаньне аб удзеле ў грамадзкім жыцьці, аб увязцы нашай хатняй працы з грамадзкай—зьяўляецца асабліва балючым.

Рэдакцыя газэты «Чырвоная Зьмена» сумесна з Менакругаком і жанаддзелам, узяўшы сабраць нас для супольнага абгаварваньня гэтых балючых пытаньняў.

Што мы на нарадзе выловілі?

Як адносяцца комсамольскія ячэйкі да замужніх комсамолак.

Няўважлівыя, часта насмешлівыя адносіны да замужніх комсамолак з боку некаторых комсамольскіх ячэек, асобных комсамольцаў,—адцягвае замужнюю комсамолку ад удзелу ў грамадзкай працы. Ячэйкі або зусім комсамолку не нагрукваюць («навошта яна нам для мэблі»: ячэйка фабрыкі Поліграф). Калі-ж ячэйкі і нагрукваюць комсамолку, дык нагрукваюць падта многа, ня лічуча з не хатнімі

умовамі. Характэрным прыкладам падобных нячуткіх адносінаў можа служыць наступны факт, які меў месца ў ячэйцы ЛКСМБ Беларускага Дзяржаўнага Універсітэту.

Студэнтку-баграчку Бухаву спачатку высунулі ў гарсавет, потым пад гукі воплескаў прынялі ў Комсамол. Бухава была актыўнай працаўніцай. Затым яна выйшла замуж. Зьявілася дзіціне і выконваць грамадзкую працу стала цяжка. І паколькі Бухава «1903 году нараджэньня, кандыдат КСМ»,—дык бюро комсамольскай ячэйкі паставіла яе выключыць. Просьба Бухавай аб прадстаўленьні ёй двухмесячнага водпуску для падрыхтоўкі ў сябры КСМ—была бюро адмоўлена. Агульны сход ячэйкі падшоў больш чутка і пастанову бюро зьмяніў.

Паўсюды сустракаюцца выпадкі грубых нетаварыскіх адносінаў комсамольцаў к цяжарным комсамолкам.

На словах адно, на справе іншае.

Мужы (у тым ліку комсамольцы-партыйцы) ня толькі не дапамагаюць комсамолкам выконваць хатнюю працу (сночку да дзіціны авіак ня ўстане), не застанецца муж дома, каб я пошла на сход—Зьмудзеньняў на нарадзе. Але бывае і зямі спрыяюць адрыву жонкі ад працы. Мы зноў лічым патрэбным прывесці характэрны прыклад, бо лічым, што ў гэ-

тых асобных прыкладах шмат якіх могуць знайсці характэрнае для сябе.

Калі комсамолцы-работніцы 1-й дзярж. друкарні далі ячэйковы абавязак, дык не муж, сябра гэтай-жа ячэйкі заявіў: «Я ніколі не ня пушчу. Я працую 8 гадоў, я сябра бюро, а мая жонка будзе лётаць. Пашто-ж я ажаніўся?».

Дрэнныя абеды ў грамадзкіх сталойках!

Ня глядзячы на шматлікія размовы аб паліпшэньні грамадзкага харчаваньня—у гэтых адносінах зроблена мала. Пытаньне гаварыцца і зьмяняецца пра яшчэ да гэтага часу не зацікавілі грамадзкіх ста-

ловак. У выніку комсамолка-маці прымушана ўдзяляць шмат часу хатняй падрыхтоўцы абеду. (Лепш і значна таўней). Абгаварыўшы ўсе гэтыя пытаньні мы прышлі да некаторых вывадаў.

Бывае і сама замужняя комсамолка вінавата

У адрыве ад ячэйкі ад працы. Некаторыя дзяўчаты выходзячы замуж губляюць бадзёрасьць і жаданьне працаваць, дзяўчоца цалком у хатняе жыцьцё ня ўважвае разумна разьмяркоўваць свой час. У выніку замужняя комсамолка кру-

ціцца ў хатняй працы, ня вяртае ў коды, ня ўмеючы выкрайваць часу для свайго разьвіцьця.

Адрыву ад грамадзкай працы спрыяе таксама амаль што поўная немагчымасьць зьмяшчэньня дзяцей у яслі.

Патрэбен пералом!

Трэба стварыць значны пералом у адносінах комсамольскіх ячэек і асобных комсамольцаў да замужніх комсамолак. Комсамольскім ячэйкам у сваёй штодзённай працы неабходна прыстасоўвацца да запатрабаваньняў замужніх комсамолак і думачы праогул, працягчы больш чуткіх таварыскіх адносінаў да іх. Трэба зьнішчыць крайнясьці, якія прыкмятаюцца ў комсамольскіх ячэйках: то бывае значная перагрузка, то адсутнічае акаял небудзь нагрукваюць.

Ячэйкі КСМ павінны ўважліва падыходзіць да падрыхтоўкі замужніх комсамолак к перадачы ў партыю, да паярэднята выдзяленьня іх на працы. Трэба практычна ажыццявіць раўнапраўе, каб не сустракаліся выпадкі, калі муж гаворыць: «Я патрэбней», «без цябе абыйдзецца» і г. д. Мужы павінны спрыяць палітычнаму разьвіцьцю сваіх жонак, якія ня маюць магчымасьці наведаць політшколы.

Нашыя прапановы

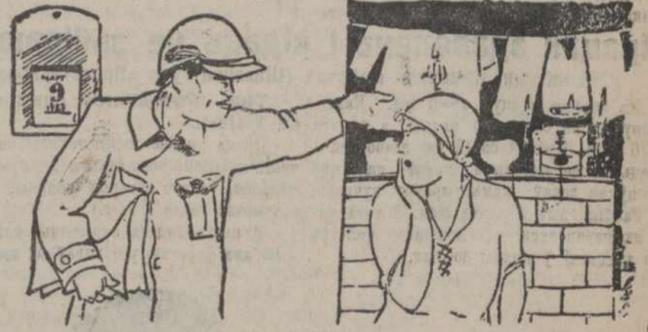
Абгаварыўшы пытаньне аб ясьлях, нарада высювае пытаньне аб хутчэйшай арганізацыі ввчэрніх ясьляў на грунце самааплаты (для дзяцей комсамолак) па раёнах гораду. Мы звяртаемся з просьбай да акругомау Комсамолу, Жанаддзелу і Ахратмладу як можна хутчэй правесці гэтыя мерапрыемствы ў жыцьцё.

Комсамолка-маці павінна быць ня толькі добрай грамадзкай працаўніцай, але і добрай маткай. Выхваць здаровае пакленьне—гэта ёсьць грамадзкі абавязак. Бывае ячэйкі расценьваюць выхаваньне дзіціны асабістай справай той ці іншай маткі.

Трэба комсамолкам-маткам часцей наведаць консультацыі, дзе можна атрымаць раду на правільнаму адходу і выхоўваньню дзіціны.

Трэба, каб адпаведныя ўстановы паліпшэлі аб паліпшэньні якасьці абеду ў нашых грамадзкіх сталойках. Няхай комсамольскія ячэйкі Беларусі абгавораць пытаньні, закранутыя ў нашым лісьце, няхай дапоўняць яго сваімі практычнымі ўказаньнямі.

Падпісы замужніх комсамолак.

—Памятуй, мілая! Сёньня ўжо не 8-ае, а 9-ае сакавіка!

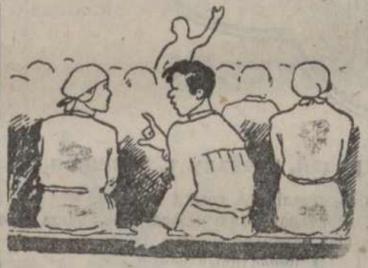
„Рабі аборт“! „Пастаў самавар“!

Каплан (яч. 1-й Дзярж. друкарні). З нашай ячэйкі выйшла комсамолка замуж і яна ўжо ня прыходзіць на сход. Часта комсамолкі і самі вінаваты ў адрыве ад працы. Выходзячы замуж яны становяцца нейкімі чахламі, кволямі. Палюбіў партыю комсамолку. Праз два месяцы яна

заяджарыла. Ён даведаўшыся аб гэтым заявіў катэгорычна: «Я а ні ў якім выпадку жыць з табою ня буду, калі ты ня зробіш аборт!» Але урач не дазволіў. Добра тое, што комсамолка аказалася даволі разумнай і сказала: «Я, зарабляю сабе на жыцьцё і буду жыць з дзіцём без цябе». Цяпер партыя перадумае і яны жыцьцё сумесна доволі добра.

А вось другі цікавы выпадак: на сходзе комсамольскай ячэйкі муж-комсамолец кажа сваёй жонцы: «Ідзі да хаты, падрыхтуй там шамоўку і пастаў самавар. Я хутка прыду»—гаварыў ён гэта ўладарным тонам і ў яго голасе адчуваўся быццам-бы праўда.

Шмат комсамольцаў жанатых кажуць: «Урошце пашто-ж я ажаніўся, калі жонка не паліпшыць майго хатняга становішча?»

Як стаіць пытаньне з ясьлямі—Трэба добра адносіцца да хатняй працаўніцы.

Давідовіч. (Ахратмлад). Трэба падзяліць замужніх комсамолак на больш і менш забясьпечаных. У першых ўжо ня так трагічнае становішча: яны могуць мець хатнюю працаўніцу. Зось з менш забясьпечанымі—справа дрэнная. У нашых «ясьлях» на 8000 работніц ёсьць толькі 200 месцаў і то мквемся прымаць дзяцей матка-адзіночак.

Мала ўцягнуць комсамолкі ў консультацыі. Трэба нашым комсамолкам часцей наведаць консультацыі, там яны атрымаюць патрэбную раду па цяжарнасьці, па правільнаму выхоўваньню дзяцей.

Ёсьць прыватныя групы (прымаюць дзяцей з 2-х гадовага ўзросту), туды маці-комсамолка можа таксама аддаваць сваё дзіця.

Вядома, хатняя працаўніца ня можа быць выхавателем. Але працаўніцу добра можна зрабіць. Трэба толькі ёю кіраваць, кантраляваць... добра адносіцца да яе. Я ведаю факты, калі комсамолкі занадта нагрукваюць працаўніцу, «зарываюцца».

Чаму, напрыклад, у надзелю не пайсьці самай на рынак? Вымаць пачыньне?

Муж можа і пьлёнкі мыць. Трэба ўмець разьмяркоўваць свой час.

Ц. Гурвіч (АБ ЛКСМБ). Грунтоўнае, што нам трэба вырашыць, гэта пытаньне аб удзеле замужніх комсамолак у грамадзка-палітычным жыцьці. Думка аб арганізацыі ввчэрніх ясьляў добра, але гэта доволі цяжкая справа. Я лічу, што наведваньне гэтых ясьляў павінна быць не штудэньнем, а прыкладна 2 разы ў тыдзень—у саюзны ці іншы які небудзь дзень. Другое пытаньне—гэта аб адносінах ячэйкі, мужа. Тут трэба адзначыць часам брыдкія адносіны ячэйкі. Ячэйка ня ўлічвае хатніх умоў замужняй комсамолкі. Часта можна пачуць такія нездаровыя гутаркі нават сярод комсамольцаў-актывістаў:—«Я яе буду пушчаць на сход, за што-ж я яе карціць буду». А вось паслухайце разважаньні аднаго актывістага: «Ну ладна. Ажанюся я ня вей, яна комсамолка слабая і з Комсамолу ўсе роўна хутка аслабіцца».

Не абавязкова аддаваць дзяцей у яслі, калі ёсьць магчымасьць браць работніцу. Неабходна толькі ўстанавіць кантроль над гэтымі адносінамі да дзіцяці.

Шмат чым перашкаджаюць дрэнныя ўмовы, акаляючыя замужнюю комсамолку. Але-ж шмат залежыць і ад самых комсамолак. Трэба ўмець прыстасоўвацца разумна разьмяркоўваць свой час.

Нарада працавала на працягу двух дзён. На апошнім пасяджэньні зацьверджан наступны ліст да ўсіх комсамольскіх ячэек:

ШТО ГАВАРЫЛІ НА НАРАДЗЕ.

Як зайсьці ў ячэйку?

Вінаградава (Ячэйка ДПУ). Здарылася мне быць цяжарнай. Калі прыду ў ячэйку,—хлопцы сьмяюцца: «Які ў цябе вар прыгожы».

Працай не нагрукваюць. Захварала я грыпам,—ячэйка і ўвагу ня звярнула на тое, што не наведвала я ў разе ячэйковы сход. «Згінула, пашла, —невялікая важнасьць». Цяпер ня ведаю, як зайсьці ў ячэйку. Такія адносіны ячэйкі толькі адхіляюць комсамолку ад працы.

„Твая дачка ня будзе піонэркай“.

Луніна (Ячэйка нарвазему ВСНГ). Зучылася я на Рабфаку. Муж атрымаў ізаляцыйную пансію. Прышлася аддаць сваю гачку матцы. А вядома, як старал матка аожа выхоўваць дзіціне! Прышоў да дому лейкі сельянін. Матка гаворыць: гэта «гой!»*, трэба схавацца. Таксама вучачы маліцца. «Твая дачка ніколі ня будзе піонэркай»—заўсёды гаворыць матка пра маю дачку. Цяпер я маю магчымасьць узяць дзіця (атрымаваю 40 руб.), але матка не дае. Што мне рабіць?

Каму-ж патрэбней пайсьці на сход?

Окур (яч. Рабфаку). Актыўнасьць маткі-комсамолкі залежыць, бязумоўна, і ад разьмяркоўваньня часу. Але дзіця нічым ня хоча лічыцца,—і прыходзіцца рабіць на яго пляну.

Ёсьць комсамольцы, якія ня могуць дапамагчы жонцы ўдзяльнічаць у комсамольскай ці грамадзкай працы. «Мне трэба пайсьці на сход». «Але і мне трэба пайсьці на сход»—адказваю я. Муж ня хоча застацца дома таму, каб не стварыцца «чучэлам», не «абмяшчавіцца».

У мяне маецца хатняя працаўніца, якая пачала піць «саракаградусную», а потым азнаёміла з «саракаградуснай» і майго хлопчука. На мойму патрэбна арганізацыя ясьляў, альбо пашырэньне апошніх

„Навошта яна для мэблі“.

Юрэль (яч. 1-й Дзярж. друкарні). Адносіны нашай ячэйкі да замужніх комсамолак зусім дрэнныя. Вось я цяжарная, адчуваю слабе кепска. Довтар казаў, каб я менш працавала. Я залвіла аб гэтым бюро ячэйкі. Бюро згадзілася, але хлопцы між сабою «шшукаліся»: «Яна зусім адхілялася ад працы, хіба будзе яна калі небудзь працаваць? Крышка!»...

Вайнштэйн (яч. фабрыкі Поліграф). Вось я ўжо ў Комсамоле з 1920 году. Гаварыла бюро ячэйкі, што жадаю ўступіць у партыю... але пачула такія адказы: «Яна ішчэ не разьвітая, навошта яна нам для мэблі?». У 1926 годзе перадалі ў партыю. Трэба было мне мець 5 рэкамэндацыяў (таму, што 12—гадовай дзлучынкай зьяўлялася бундаўкай), але дастала толькі 2. Ячэйка няўважліва адносіцца да перадачы ў партыю дзяўчат, асабліва замужніх комсамолак.

Патрэбны ввчэрнія ясьлі.

Луніна (яч. Мэдсапрацы). Я працую да 10 гадзін увечары. Такая ўжо мая праца. І вядома, на гэтай прычыне,—калі-ні-калі не наведваю агульныя сходы ячэйкі. Жадала-б я перавесціся на іншую працу, раілася з сябрамі бюро ячэйкі. Гаварыла ім, чаму не наведваю сходы, але апошнімі з насмешкай пыталі: «А па каго ты сваё дзіціне пакінеш?» Сакратар ячэйкі казаў: «Падай заяву аб выхадзе, чаго церамонішся!».

А я пытаю: за чый кошт мы комсамолкі актыўны? За кошт хатніх працаўніц. Ты працуеш з раніцы да вечару, а працаўніца твая падзе.

Памойму,—патрэбны платныя ввчэрнія ясьлі, куды-б комсамолкі маглі аддаваць сваіх дзяцей. Гэта толькі адзін выхад.

*) Праваслаўны.

Што патрабуюць дзеці ад бацьноў-комсамольцаў.

Патрабуем увагі і добрых адносін

Нарада дзяўчат кваліфікаваных работніц

У пятніцу, 4-га сакавіка адбылася лютэраў, скураной і хэмічнай вытворчарарада дзяўчат-кваліфікаваных работніц. На нарадзе прымаў ўдзел дзяўчаты-кваліфікаваныя работніцы шкляной, мета-

Працай здаволена і кідаць не зьбіраюся.

Т. Сапіцкая, памочнік майстра (Шкляная гута «Пролетары»).
На заводзе працую трэці год. Кваліфікуюся на баначніка толькі з лютага 1926 года. Працай сваёй я здаволена і кідаць яе не зьбіраюся, нават калі мне фабзавком даду камандыроўку вучыцца на Рабфак, дык я адмовілася. З таго часу як перавялася да лепшага майстра мае пасьпехі ў працы добрыя.

Тов. Розэнблум

(завод «Чырвоны Хэмік»).
Праца наша надвычайна шкідная, часта хварэем; вась сёння ня прышло 12 чалавек, бо хто абварыў пальцы, у каго захварала горла і г. д.)
Я надта хацела атрымаць кваліфікацыю, але майстар усё хаваў ад мяне. По-

Я б прапанаваў завесці адзіную аднолькавую спецадэжку як хлапцам, так і дзяўчатам.

Шмат хто з дзяўчат замаўчае пры-оды менструацыі, застаючыся на працы, што надта дрэнна адбіваецца на здароўі.

Г. Міхараўскі (заг. Ф.З.У. гарбароў).
Я лічу, што дзяўчыну вывучыць працы магчыма. Наша вытворчасць цяжкая, таму не ва ўсіх аддзяленнях жаночая праца можа быць скарыстана (дубільны, апрацоўка хрому).

Надалей нам патрэбна дабівацца прынаборы ў школу абавязкова больш сталага мадагаладу.

Т. Саевіч (вуч. Ц. І. П.). Калі, напрыклад, сёння нашы дзяўчаты пашлі ў кузьню адліваць падшынік дык усе хлопцы ўтварылі бузу. Гэта не дае магчымасці працаваць.

Дзяўчына, дзякуючы сваёй фізічнай слабасці, у параўнанні з хлапцамі, паспяваць гэтак-жа як і хлапцы ня можа.

Т. Кісялеўскі (старшыня заўкому зав. «Пролетары»).

Я трохі з неадвер'ем гляджу на скарыстаньне жаночай працы ў шкляной вытворчасці. Але як кажучы, раз мядзведзя можна навучыць скакаць, дык чаму-ж жанчыну нельга навучыць?

Мне здаецца, што мы навучаннем жанчын нічога не дасягнем, апрача таго, што прывядом жанчын у нікчымнасць.

Т. Кузнец (зав. «Пролетары»). Сама я баначніца, працай цікаўлюся. Дрэнна тое, што насмешкі яшчэ ня знішчаны.

Калі, напрыклад, я аджаю штаны, хлапцы крычаць: «тожа чалавек, што з цябе будзе?»

Можа стружкі збіраць прыдзецца...

Г. Чаблюская (МШУ Дрэваапрацоўчы цэх).

Дзяўчыне працаваць на вагонах надта цяжка, вась чаму ў нас часта паўстае пытаньне—што будзе з намі па выпуску са школы, можа пойдзем на біржу працы, а можа стружкі будзеш збіраць у малым рамочы?

Пасля гэтых трох данкладаў разгарнулася спрэчка, у якой удзельнічала звыш 20 чалавек.

Зьявіўся характэрны характэрны вытрымкі з выступленьняў.

Поспехі добрыя.

Т. Дэкэр (Ф.З. гарбароў) Дзяўчына на апрацоўцы шаўро можа спраўляцца гэтак-жа як і хлапцы; у зольным аддзяленьні жанчыне працаваць нельга, бо гэта надта цяжкая праца.

Поспехі ў працы дзяўчат добрыя, майстар гавора, што мы не астаем ад дарослых рабочых.

„Ручкі з валікамі та-чыць будзеш“.

Т. Шыфрына (зав. «Мэт. д.») Працую я на заводзе таксама ўжо трэці год. Сьпярша працавала ў сьлясарным цэху, потым перавялася на такарны станок. Поспехі мае горшыя чым у хлапцоў, проста таму, што дзяўчына фізічна менш прыстасавана да гэтай працы. Напрыклад, мне цяжка паднімаць драбінку, але з гэтым адміністрацыя не лічыцца і патрабуе ад нас роўных з хлапцамі пасьпехаў—што я лічу невооральным.

Раней з мяне хлопцы сьмяяліся: «Ручкі з валікамі тачыць будзеш»—казалі яны, зараз адносным крыху палепшыліся толькі дзякуючы таму стараньню да працы.

Адсутнічае ў мяне тэхнічных ведаў трэнна адбіваецца на усёй працы, але займацца дабыццём іх няма аніякай магчымасці з-за перагружанасці грамадзкай працай.

Я ўжо самастойна устаўляю разец, наблю бодзікі, валікі на чарціжам, устаўляючы кольцы і інш. рэчы.

„Куды табе“...

Тав. Шаліма (Школа вучнёўства МББ). Пашла я вучыцца ў школу на сьлясара не па сваёй ахвоты, а дзякуючы цяжкім хатнім умовам.

Працай цікаўлюся мала, дзякуючы насамешкам з боку рабочых і комсамольцаў, якія кажучы:—Куды табе да разрады, даступны і дзяўчатам.

ці-ж п'ясе са мною параўнаць можна?
— Я прасілася на станок, але начальнік школы адмовіў, кажучы: куды табе, яшчэ з тобой нявядома, што будзе і г. д.

Тав. Шлегер.

Т. Старобінская (аб'яднаная профтэхшкола) У школе вучыліся з 1925 году, працай цікаўлюся, але дрэнна тое, што «дзяўчат чамусьці на станкі не ставяць, гавораць—«Есьць зальнойшыя за цябе» «У цябе фундамент для Вузу».

Т. Ганадзец (аб'яднаная профтэхшкола). Адзін раз да мяне пачаў лезьці хлапец, я разазавалішыся заехала яму ў морду, тут-жа сталі сьляры бюро комсамольскай ячэйкі, але нічога не зрабілі, сьмяяліся разам з імі.

Наогул ў нашай школе існуюць зьдэкі, якія параджаюць думкі аб выступленьні са школы.

Т. Вальковіч (працколектыў друкароў). Мы мелі выпадок калі майстар лінавальнага цэху ні за што не згаджаўся ўзяць вучні—дзяўчыну, але пасля нажыму заўкому паставілі ўсё-жа дзяўчыну якай цалкам сабе апраўдала. Мне здаецца, што ўсіх знаходзячыся на кваліфікаванай працы, трэба як мага менш нагруджваць грамадзкай працай. Таксама неабходна каб курсы дакваліфікацыі былі даступны і дзяўчатам.

Унізе вучаніца Саевіч за грацай, зьверху т. Сапіцкая.

Спачатку з мяне сьмяяліся, а цяпер ня так. Програмы навучаньня ў нас няма, вучымся індывідуальна. Нашы дзяўчаты працай вытворчых нарад ня цікаўляцца, есьць і прогумы, больш за ўсё з боку дзяўчат, знаходзячыся на некваліфікаванай працы.

Я лічу, што дзяўчаты могуць быць майстрамі, ня глядзячы на цяжкія ўмовы аб гэтым гавора і мадагаладу, які нічога страшнага ў мам здароўі не знашоў.

У мяне есьць зацікаўленасць у атрыманні тэхнічных ведаў, але дзякуючы перагружанасці грамадзкай працай я наведваць заняткі тэхнічнага гуртку не магу.

Шмат хто з нашых дзяўчат ісці на кваліфікаваную працу ня хоча, шкадуючы здароўе.—Буду лепш адныбальшчыцай за 25 рублёў, чымся ісаваць сваё здароўе—гавораць дзяўчаты.

тым далі мне новага майстра, ад яго я шмат чаму навучылася, ужо магаа зрабіць атрамант, зварыць фарбу.

А цяпер прымавалі мяне да былога саматужніка, які ня можа і ня хоча вучыць.

Тав. Жукоўскі (майстар зав. «Пролетары») — Выступаючы тут тав. Кузнец была прымаваная да мяне, працуюе досыць добра, і калі вытрымае летнюю гайрачыню, тады зможа застацца на гэтай працы.

Тав. Шлегер (М.Ш.У.—майстар—кіраўнік сталарнага цэху). Трэба адзначыць, што хлопцы за працу бяруцца лепш, і ня без прычыны. Ужо з малых гадоў абставіны ў сям'і прывучаюць хлапца да аднае, дзяўчыну да другога працы.

Усё-ж пасьпехі дзяўчат наогул лічу добрымі, есьць ў школе дзяўчаты, якія перагналі хлапцоў.

Голас кваліфікаваных работніц Менску.

Ліст партыйным і комсамольскім вытворчым ячэйкам, гаспадарчым і профэсійным організацыям.

Дарагія таварышы!

На нарадзе дзяўчат—кваліфікаваных работніц і майстраў Менскіх прадпрыемстваў сёліканай радыкальнай газеты «Чырвоная Зьмена», Менаругромам АКСМБ і Жанадзелам МенаК КП(б)У, у выніку ашчынавага абмену думкамі ўсіх удзельнікаў нарады, выявілася, што ў асноўным уцягненне жаночай працы ў вытворчасць сыба апраўдала і дзяўчына-работніца заслажыла на справе давер'е і месца ў вытворчым жыцці.

„Не насмехайцеся, а дапамагайце“!

У большасці прадпрыемстваў з боку часткі рабочых у (тым ліку і комсамольцаў) прымаляецца крытычна-насмешлівыя адносіны да дзяўчат работніц.

Жадаем быць ня „мэбляю“, а кваліфікаванымі работніцамі.

Адуцінае таксама ў належнай меры увага гаспадарчым і профэсійным організацыям і комсамольскім ячэйкам кваліфікаваным работніц, да ўцягнення іх у вытворчае жыццё вась два, з многіх, характэрных выпадкаў. На Менскім шкляным заводзе «Пролетары» адміністрацыя выплаціла майстрам грошы за навучанне работніцы Сапіцкай. Замеат умоўленых паўгадзіны, майстры наву-

чалі па 5 хвілін. У хутнім часе Сапіцкую пераключылі ў другою майстру і набіццё кваліфікацыі—сарвалася. Зараз адміністрацыя, ня глядзячы на беспспрачнасць, ставіць пытаньне так што як быццам-бы майстрам за навучанне павінен выплаціць фабком.

Што цяжка адбіваецца на здароўі работніц?

У недастатковай ступені орган аховы працы, профэсійнай організацыі і комсамольскія ячэйкі цікавацца умовамі працы жанчын, прыстасаванасці і асобных профэсій да жаночага арганізму, і вывучэння волты плаэмлі і праасоўвання дзяўчат на кваліфікаваную працу (так, напрыклад, адуцінасць яснасці ў гэтым пытанні ставіць вучаніц ФЗВ МББ перад немагчымаасцю атрыманьня павыш сьмянення школы, кваліфікаванай працы).

Нашы прапановы.

Конкратна мы высьоўваем наступныя мерапрыемствы:
— Пабач з вялікім уцягненнем дзяўчат у профшколу і фабзавучы, неабходна прадувадзіваць тым конкретныя галны кваліфікаванай працы, у якіх зможа быць ужыта праца дзяўчат работніц.
Наркампрацы павінен у большай меры заняцца распрацоўнай пераіну тых профэсій

у якіх, прымаючы пад увагу умовы Беларуд, магчыма ўжываньне жаночай працы. Перад пасьлянай на кваліфікаваную працу неабходна рабіць дазаканальны медыцынскі адбор.

— Пры запаленні броні трэба больш пасылаць дзяўчат. Неабходна настойліва барацца супроць заторэлых забавонаў аб немагчымаасці вынаньня работніцамі кваліфікаванай працы (у менскіх друкароў «дзікім» лічыцца даручыць дзяўчыне абавязкі машыніста).

— Прэфарганізацыі і органы Наркампрцы павіны цікавіцца далейшым лёсам выпшчаных вучняў і дзяўчат, пытаньнем правіла нага выкарыстаньня іх працы, прадатаўлення ім кваліфікаванай працы.

— Вызначаная колькасць месц павінна прадатаўляцца работніцам на курсах і ў гуртох па перакваліфікацыі.

— Органам аховы працы неабходна ў законадаўчым парадку аформіць прадатаўленне найбольш хваравітым работніцам, выконваючы цяжкую фізічную пра у, наротно-тэрміновыя вадрускі у часе менструацыі.

— Мэтазгодна выдана спецадэзжы адзінага выгладу для хлапцоў і дзяўчат. Адуцінасць удобнай спецадэзжы шыняў перашкаджаюць работніцы працываць (у спадніцы да рухавіка не небяспэчна падходзіць можа ўцягнуць у машыну, раэкальнімі бутэлькамі работніцы шклянага заводу спадніцы опальвалі і г. д.).

— Існуючы ў Беларусі Інстытут Соцыяльнай Гігіены павінен уключыць у свой план мерапрыемствы па вывучэнню працы жанчын і магчымасці ўжываньня яго ў асобных галнах прамысловасці.

— Пажадана правядзеньне, як у клубе «КІМ» так і біламі ювенцыі шэрагу масавых клубных вечароў, прысьвечаных удзелу дзяўчыны ў вытворчасці.

Нарада зварочваецца з просьбай да ўсіх партыйных і комсамольскіх вытворчых ячэйкам разабраць на агульных адкрытых оходах ячэйке АКСМБ, а таксама на нарадах дзяўчат-работніц—гэты адкрыты ліст і дапоўніць яго практычнымі заўвагамі і прапановамі.

Пасля абгаварвання гэтага ліста на ячэйках, мы просім эканамію ЦК АКСМБ прапрацаваць пытаньне аб атанавішчы дзяўчат у вытворчасці і пераносці канчатковае зацверджаньне мерапрыемстваў на бюро ЦК АКСМБ і прэзідыум ЦСПСБ.

З таварыскім прывітаньнем:
Удзельніцы нарады кваліфікаваных работніц комсамолка (подпісы).

ЕДЗЕМ У ГОСЬЦІ. Бабруйчане выехалі ў Ленінград.

3 падарункамі—да маракоў. (Ад нашага спецыяльнага корэсподэнта).

3 1/2 тысячы рублёў.—«Больш жару, чым перад зьездэм».—Ад чаго пзнала піонэрка?—З бадзёрскацю краінуліся ў дарогу.

Больш чым два месяцы рыхтаваліся ня былі, пры ўспаміне, што яны будуць Бабруйска да пасылкі дэлегацыі на падшыфнае судно лінкор «Парыская Комуна».

Больш чым два месяцы лядыкі зьбіралі рублі, каб у дзень Парыскай Комуны, іма зьлёга посьціць наш сьляўны і магутны падшыфны лінкор, прыпадзесьці маракам скромным, сьпіржыным, але доўга-памятным падарункі.

І сёння комсамольская організацыя Бабруйшчыны радуецца вынікамі праведзенай падрхтоўчай працы.

А вылікі—паіраўдзілі ўсё чаканьні. Организация сабрала тры з паловай тысячы рублёў, на якія пасылае на лінкор дэлегацыю ў ліку 69 чалавек. Акрамя пасылкі дэлегацыі на гэтыя грошы было куплена шмат розных падарункаў.

... Вясёлы рабочы хлапец, член дэлегацыі ўвайшоўшы ў памяшканьне акругомаю радыса зазначыў: Ха ха-ха...

— Сёння ў Акругомале больш жару, чым перад акруговым зьездэм Комсамолу».

Набывалал ажыўленасць. Машыністкі старанна перапісваюць лісты дзюек да маракоў; некалькі хлапцоў акуратна ўвільваюць падарункі: сярэд іх ад профшколы металістх прыгожы і дарагі пісьмовы прыбор, ад ячэйкі шчадніўніка—грамата папісаная рознакалёрнай шчаднінай, ад ячэйкі Працасветы—бібліятэчка з 70-ці цікавых кніжак; ад ячэйкі працаўнікоў Мастацтва—гармонік і шмат розных іншых падарункаў.

Радасць членаў дэлегацыі—вылікал. Тры чырвоначокія дзяўчыны з заводу «Акцібрь», якія дзель Бабруйска підзе

А вось—піонэрка. Расказваюць, што пасыла выбараў дэлегатам яна ад радасці... доўга плакала.

Дэлегацыя перад ад'ездам выбрала бюро сакратарыят, рэдкалегію і гаспадарчую камісію. Кожны член дэлегацыі атрымаў ліст, дзе адзначана, як сыба трэба трымаць у вагоне, у дэлегацыі, на лінкоры і інш., а таксама сьпіс пытаньняў, якімі ён павінен пацікавіцца знаёмлячыся з працай леныградзкіх комсамольцаў.

Палова 11 гадзіны. Вясеньня цёплая паветра ўсіх бадзёршых, усіх радуе. З факеламі, музыкай, сьпевамі рабочая і служачая моладзь Бабруйска сабралася каля комсамольскага клубу, каб правесці сваю дэлегацыю.

70 чалавек дэлегацыі з клумачкамі-падарункамі ў руках краінуліся па вуліцы імя Парыскай Комуны. За імі пад гукі комсамольскага маршу здаецца рухаўся ўвесь горад.

Каля станцыі спаткалі комсамольцы-чырвонаярмейцы і моладзь-чыгуначнікі. Дэлегацыя групамі ўселяся ў вагоны, пятыя крануўся, стук калёс, рытмічнае сапэньне трубы пачало адрывацца ад станцыі Барзіна, а на шпроне сьвільціся факелы, разам з імі сьвільцілася і Радасьць прысутнай тут моладзі.

Зьміцер Паваротны. Бабруйс—Жлобін. Уначы на 15 сакавіка.

ЛІТАРАТУРНАЯ СТАРОНКА.

Сем.

У часе масавых арыштаў у Заходняй Беларусі ў Бельскім павяце польскай ахраннай было арыштавана 217 сялян. Комсамольная вясковая ячэйка на сходзе парашыла дамагацца вызвалення з турмы хача-б трох чалавек-кіраўнікоў. Але ў той-жа дзень, па даносу, яны былі арыштаваны і трапілі танкама ў Бельскую турму.

Пасля збойства іх выявілі на вуліцы і загадалі бегчы. Тут-жа наўздагон ім паляцелі кулі, і ўсё семера паляглі мёртвымі. Ноччу іх закапалі ў агульную яму.

(3 тэлеграм).

Ал. Вясковы

Сем

Сем іх адважных, сем —
Кроў маладая бурліць.
Вышлі з славамі ўсе:
— Нельга так далей жыць.

Ой, да турмы цяпер ім
Шлях да турмы недалёка.
Зьдэкі, дапросы, гвалт,
Кіны ў вочы, кіны.
Енку, пакуты шмат —
Чорнымі сталі Сьпіны.
Вуліцай гвалі з турмы —
Голас жандара: — Багом!
Кулі ўдагон панясліся —
Лінула кроў Агнём.
Лінула кроў на брук —
Камень зрабіўся Чырвоны.
Вестку назаўтра друк,
Вестку разьвёс Мільёнам:
— Мёртвымі палі сем...
— Сем іх загінула Разам...
Новы пратэст усіх
Будзе ланом адказам.
Згінулі вы без без пары —
Шмат хто прамовіць
З жалюбою.
Гэтым агонь ня ступіць,
Гэтым ня будзе Спакою.
Грудзі сьцікалі крывёй —
Голас апошні быў:
«Зьмену»...
Згінуўшых вас маладых,
Тысячы новых
Заменаць.

А. Розна.

Маладняковец. (Сяброўскі шарж).

Вось

1. Мы дзеці рэволюцыі.

Жыць стала кепска. Жыць
Што дзень прадоўнаму
горай.
Ману ў жылот нажы —
Разам прыконым
скура.
Хутка адважных сем,
Хутка схвацім
збоку.

На расстрэл 7 комсамольцаў Польшчы)

Хай буініца падарамі
У беларускай Польшчы дні
Хай пагаюць над абшарамі
Новым агні...

Сьціхі ветры ап'шнелы
Анямелі ўжо даўно
Толькі дамі, далі белыя
Абываюць шыр палеў...

Сеньня Польшчы захачелася
Супышыць жыцця разгон,
Сеньня палі байцы сьмелыя
За будоўлю новых дзён.

Завісьлі рукі пасінедзя
Прыляглі на дол...
Ціха плачучы далі белыя,
Дрэмаюць навакол...

Для байцоў ня іграе чырванню
Тускля небасхіл
Змоўка сэрца... Словы вырвалісь...
Больш няма ўжо сіл...

Ветры лётаюць буіня
Трупы спавілі.
Расцьвітаюць над курганамі
Дзеяры і вясёлкі...

Ня стрымаць разгон да лепшага
Новага жыцця,
Бо ёмяецца і буініца
Новая вясна.

ЯК

2. Першае натхненьне.

Падпісаванымся ў лютым м-цу
на газету
«Чырвоная Зьмена»
на 3 і больш месяцаў
— дармова —
разаслана пама
Я. КУПАЛЫ
„Магіла Льва“
(акая калдуе ў прадажы 25 кап.)

Зьмест папярэдняга.

1920 г. «Двадзецьце пеньч» — стала сьмянімам белароўскага панаваньня. Польскія жаўнеры зьдэнуваюць над беларускім сялянствам. Спыніўшыся ў аёсы Целяшова жаўнеры-абознікі наладзілі вечарынку. А на вечарынку гвалцілі сялянскіх дзяўчат. Сярод іных гвалцілі і Антосю. Не сьцярпеўшы зьдэнаў, Антося нідаецца ў вяр...

Частка першая*)

Лес, цёмны лес.
Хвоі, што так уражэкава паўдзямалі
свае высокія чубатыя верхавінкі, рышчы
гушчавыя ад ветру. Паглядзіш з узгорку
— і адчуваеш веліч і прыгожасьць хва-
евага лесу.
У лесе, на зямлі ціха. Летняя ноч.
Атрад паўстанцаў, быцца, праз жэты,
аўспынікі і далыні маладога хвойніку
прабраўся да сваіх.
Паўстанцы ведалі, што ў лесе ёсьць
свае, у сваіх адчуваецца вялікая патрэба
ў людзях, у зброі...
Маладыя, бацьверыя былі хлопцы.
Колькі гора, колькі цікавых і жудасных
апаўданаў выслухалі іхнія суседкі —
бакі і хвоі, якія, здавалася, так уважліва
прислухоўваліся да гомонкі, і спачувалюча
ківалі, у цемні ночы, сваімі поўнымі
жыццямі, цяжкімі галінамі...
На загаду ад паўстанцага штабу
партызаны павіны былі адлучыцца з
атрадам Рыгора Галоты, каб потым узбро-
іцца зрабіць напад на белароўскую
вайсковую частку абоз, які адлучы на
пазыцыю з аружжам спыніўся ў Целя-
шова.

*) Пачатак гл. № 28 (410).

Спатканьні.

1.
Язэп — народны судзьдзя аднаго з ра-
ёнаў. Марылька — местачковал дзяўчына.
Яны часта сустракаліся, і доўга доўга
гутарылі — вядома каханкі.
— Марылька, ты ў мяне адна... Ясь-
ненькі месічык мой... шаптаў Язэп лас-
кавыя, любячыя словы...
І ніколі не хавала ночкі для іхняй
гутаркі. Даўно, бывала, ужо сьпіць мя-
стэчка і толькі варту сваёю бразгатнёю
парушае спакой ночы, а Марылька з Язэ-
пам, быццам галубкі варкуюць... Ціха, ці-
ха вырываюцца словы — Язэп:
— Я не магу цяпер жаціцца... Я па-
вінен у хуткім часе атрымаць вышэйшую
пасаду... пераехаў у горад... і тады... май
дарагая галубка...

выра

3. Бацькава крытыка.

2.
Сьвяціў сэрбын месіч. Булькала, аб-
пал абросшая асакою і аерам, рэчка.
Яшчэ ня пагас вьчэрні золак, але зоркі
схілялі ўжо сваю залацістую скронь. На
крывым беразе рэчкі чарнелі дзьве чала-
вечыя цені. Плылі глушыла іхнія словы.
Толькі асобныя гукі вырваліся ў пра-
сторы:
... Ня плач... нашы... несла рэчка
чымсьці словы, а за імі чутны былі
ўсхліны.
... Хутка ўсе будучы ведаць... не па-
кайд... і шум рэчкі глушыў далейшы
сказ...
3.
Нек раптоўна выехаў з мястэчка Язэп.
Шмат вяды пранёсла рэчка з таго часу...
А сеньня яшчэ з раніцы ўсё мястэчка
ведала, што Марылька радзіла сына-бай-
струка...
Толькі адна мара Марылькі магла
згадаць не дзявочы сорам — гэта мара аб
тым, што прыдзе час, і «тады»...
Але гэты час ня прыходзіў. Мінула

Ужо два гады, а Марылька не атрымала
ад Язэпа аніводнае весткі... Рэчку су-
мотных, няшчотных сьлёз выліла за гэты
час Марылька, і цяпер ужо пачала забы-
ваць...
4.
— Слова для прывітаньня зьезду мае
таварыш Ахрэмчык — сказаў старшыня
сходу. Воплескі паўтарыліся, і раптам...
пачуўся гэкі воклік жанчыны... Усе пе-
раглянуліся, замітусіліся, а потым зноў
усё спакойна.
Гэты воклік — гэта быў воклік Марыль-
кі. Гэта яна пазнала ў Ахрэмчыку свай-
го Язэпа...

5.
...Не прашо і месіду, як у адзін з
хмурых вясеньніх дзён, калі Язэп Ахрэм-
чык прышоў дамоў са службы з кепскім
настроём, — яго жонка падала яму пошту ў
Народны Суд. Язэп вытрашчыў вочы... А ў
пошце было чотка напісана: «у якасці
вінавайцы».
— Гм... чорт ведае што... непакоіўся
Язэп і яго твар навова перадэргіваўся...
Ня выцярпешы тэрміну, назаўтра
Язэп кінуўся ў Нарсуд:
І толькі тут у судзьдзі, азнаёміўшы-
ся са скаргай, успомніў старое... мястэч-
ка... Марылька... Папаўся... выказаў Язэп
ўсё сваю прыкрую думку...
А праз тыдзень было зноў у Язэпа
спатканьне з Марылькай, але з іншым
пачуцьцём... Не глядзеў з вышак неба
срэбны месіч, ня булькала рэчка, не зі-
хацела залацістая скронь зорак... Яны
сустрапіліся вачмі ў залі Нарсуду.
Язэп хоцькі ня хоцькі прышлось
выплачываць «аліменты»...

У той-жа дзень вышаў першы сьнег.
Сымон Бедны.

М. Багунец.

Была вясна...

Была вясна, усё цвіло.
У сэрцы радасьць красавала;
Мае радзімае сяло
Мяне прыветна спатыкала.
І куды саламяных стрэх
Чырвоным золатам гараі,
Шаптаўся з ліпаю гарах
І пчолы весела гудзелі...
І далі сінні лясоў
Прыветна мне глядзелі ў вочы
І знонам буйных галасоў
Туман раскідывалі змрочны...
Была вясна. Усё цвіло
І радасьць у грудзях ўзрастала;
Мае радзімае сяло
Мяне прыветна спатыкала.

стаюць

4. На маладнякоўскую сходку.

мала

5. Надрунаваліш

дня

6. Прызнаны поэта

Калі хочаш дармова атрымаць
у красавіку месяцы часопісь
«МАЛАДНЯК», дык выпішы
«ЧЫРВОную ЗЬМЕНУ» ня менш
чым на тры месяцы.

парсюка з хлеву, гвалціць маладую дзяў-
чыну... І гэта для іх асабода.

— Сьволочы... міжвольна вырвалася ў
Яські з вуснаў. Мікіта вірнуўся на Ясь.
Стары здагадаўся на чыйму адрасу вы-
рвалася гэта сьвацо... Ціха туплючыся па-
дыходзілі яны да мосту... Мікіта — стары
партызан — яго не правядзеші...
— Лажыся! — скамандаваў ён Яську, і
сам момантальна распластаўся на зямлі...
Яська лёг. Яны былі калі самага мосту...
Мікіта падноў яшчэ бліжай, ціха, ціха
разгарнуў ліству лязьняку, падняў го-
лаў-прыглядзеўся ў цемьню ночы...

— Польскі караву... жаўнер на мось-
це... па цямноце жаўнер вудаць рыбу...
во дзе дурані! — шопатам з усмешкаю
падызліўся навіною Мікіта.

Адін міг, і ў яго галаве сасьнеў
плян: — Зьніць?
Бо інакш — нельга...

— Мой плян «праваліцца» — на дапамо-
гу! — сказаў Мікіта хавалючы штык, і
ўжо праз хвіліну лапаць яго наўпэўнена
слухіў на мосьце...
(Працяг у чарговай літ. старонцы).

---коўцы.

7. Крэдытуйся...

— Дапамажы божа! — вырвалася з ву-
саў старога заадага партызана, які не-
сьцярпеўшы белароўскіх зьдэкаў, дагу-
чыўся да маладых, нашоў у лес... Лес
прышоў яго пад сваю ахову, як і соткі
іншых такіх-жа Мікітаў...

— Ну вось і рэчка... — шопатам зьвяр-
нуўся Мікіта да Яські — Цяпер толькі ў
лагчыну, у лязьняку ўсіх сабраць...

Яська моўчкі кінуў галавой — даў згоду
чакаць.

Яська з Мікітаю былі разьведчыкі, а
таму ім прышлось з хвіліні дзесяць пача-
каць пакуць усё малайцы, на аднаму пе-
раходзячы на цяпачках ад хвой да хвой,
сабраліся ў адзін гурт. Загад быў просты.

— Быць на пагатове. Чувць што на
выручку сваім...

І зноў цішыня... Толькі недзе ля рэчкі
у лязьняку сталі дзесяць сваіх з він-
тоўкамі. І дулі вінтовак скрозь ліству
тырчэлі бы аголеныя ад лісьця дубчыкі.
Позыцыя была удачлівая — за сьціною лес
— ня выдасць — наперадзе — маладыя вочы
і дулі вінтовак, а к таму і прыроднае по-
зыцыя — вяска і малыя былі крыху ніжэй,
а рэчка была загарадою сьперадзі. Адно
толькі: дулі — на мост і палі... на выпадак
травогі...

Мікіта з абразам пад сьвіткай ішоў
наперадзе, Яська ззаду, з наганам у кі-
шэні, і штыхом у рукаве левай рукі.
Ішоў Яська і думаў: як гэта на сьвеце
даўна...

І, сялянскі хлапец павінен туляцца
на лесе, павінен кінуць сям'ю — матку з
бацькам, з сьстройю, гаспадарку і ісьці
ратаваць свой край ад чужых людзей.
Чаго ім трэба гэтым чужымцам? — Пашто
ім трэба было забіраць наш край, каб
потым кожны стары і малы абываў іх
скураладушамі, уцякаў ад іх у лясы, змагаў-
ся з імі за што... За што? За тое каб яны
паны прэч з нашых лясоў, з нашых хат...
Яська разважаў: што робіць яны гэ-
тыя жаўнеры? Рабуюць апошняга коніка
і нашага селяніна, вывоззяць апошняга

Саюзнныя навіны (У ЦК УселКСМ) Дзяцей рабочых у школы ФЗВ

Аддзел школьнага будаўніцтва ЦК УсеЛКСМ прызнаў неабходным арганізацыю ў гэтым годзе спецыяльных кароткатэрміновых курсаў для падрыхтоўкі дзяцей рабочых і беднякоў да наступлення ў школы ФЗВ. З Галоўпрафасвета і цэлым перагам гаспадарчых і професійных арганізацый ужо дасягнута пагоджанасць аб водпуску сродкаў на арганізацыю курсаў. Курсы ствараюцца тэрмінам ад аднаго да 3-х месяцаў і падрыхтоўваюць уступаючых у першую чаргу, на матэматыку і роднай мове.

Падрыхтоўка да ўсесаюзнай конференцыі

Усесаюзная конференцыя ЛКСМ адчыніцца 24-га сакавіка. Пасяджэнні конференцыі будуць адбывацца ў Калінным зале Дому Саюзаў у Маскве.

На конференцыю чкавецка прыбыліце да 800 дэлегатаў з рэспублікі і дарадчымі галасамі. Па ўсім арганізацыям праводзіцца ўзмацнёная падрыхтоўка да конференцыі.

Твар усесаюзнага камсамолу

Да моманту V усесаюзнай конференцыі ЛКСМ па ўсім СССР налічваецца 65.600 членаў камсамолу, у якіх аб'яднана 1.961.319 сям'яў і 125.632 кандыдаты камсамолу. Піянертрадаў налічваецца 45.123, арганізавана ў іх піянераў 1.739.977 чал., акцібрат налічваецца 268.137.

3 газетнай у ру- кох... Дыспут аб „Чырвонай Зьмене“.

(Барысаў, коопэратыўная ячэйка). Дыспут аб „Чырвонай Зьмене“ зацікавіў усіх камсамольцаў ячэйкі, а таксама і беспартыйную моладзь.

Хлопцы разгортвалі нумары сьвежай „Чырвонай Зьмены“ і практычна паказвалі на яе дзясяткі і асобныя недахопы. Сваёчасова і добра пачалі даваць у газэце адказы „За разлім эканоміі“, „Зьніжэньне ценяў“. Чацьвёртая старонка — адна з найлепшых: у ёй усё па крысе. Газэта пішацца яснай, проста і зразумелай мовай.

Мала ў газэце аддаецца месца аддзелу „Міжнароднае становішча“, няма сур'ёзных навуковых артыкулаў, літаратурную старонку, якой вельмі цікавяцца, трэба пашырыць і часцей выпушчаць. Дранна тое, што ў газэце ня друкуюцца адказы аднаведных устаноў на донёсы юнкураў.

У спрэчках выказвалася шмат таварышоў. Выявілася, што на ўсю ячэйку вынісваецца толькі два-тры экзэмпляры „Чырвонай Зьмены“. Тут-жа паставілі вынісаць 20 экзэмпляраў газэты.

Паміж іншым, многія паказвалі на неабходнасьць перайсьці „Чырвонай Зьмене“ на штотдзённы выхад.

М. Гурэвіч.

Кіно-навіны Новыя фільмы

Белдзяржкіно закупіла каля 30 новых кінафільмаў Украінскай вытворчасці, сьрод якіх маюцца „Тарас Швененко“, „Лесной зверь“, „Взрыв“ ды інш. Таксама закуплены пераг замежных кіно-стужак.

Усе адзначаныя фільмы будуць у хуткім часе дэманстравацца ў мясцовых кіно-тэатрах.

Яшчэ 25...

Заканчваюць сваю працу ўсёбеларускія курсы кіно-механікаў. Выпуск курсаў чкавецка ў першых ліках красавіка г. г. Пасьля выпуску 25 новых кіно-механікаў будуць накіраваны ў вёску ў якасьці кіраўнікоў кіно-перасоўкамі.

Фізыкультура У канцы сакавіка — нарада

ВСФКБ сумесна з ЦК ЛКСМБ склічаюць у канцы сакавіка ўсёбеларускую нараду прадаўнікоў фізыкультуры з наступным парадкам дня: 1) практычныя мерапрыемствы ў фізыкультурнай працы; 2) аб летняй працы.

Фізыкультурны лісток

ВСФКБ прызнаў неабходным выдаваць штомесячны інфармацыйны лісток дзеля высвятленьня фізыкультурнага руху ў Беларусі. Першы нумар лістку выйдзе 1 красавіка.

**Хто жадае дарэмна
паехаць
у Ленінград-Волхабуд?**
**Што для гэтага трэба
зрабіць???**
**Аб гэтым глядзі
абвестку у газэце**

Праце ў пленум ЦК ЛКСМБ.

14-га сакавіка г. г. адчыніўся пашыраны пленум ЦК ЛКСМБ. На пленуме прысутнічае 84 чалавек. Акрамя сям'яў і кандыдатаў ЦК на пленум запрошаны яшчэ прадстаўнікі вытворчых ячэек і вясковых райкомаў ЛКСМБ. 14-га сакавіка ўвечары быў задушан даклад тав. Бараньнікава аб працы бюро ЦК. Спрэчкі па дакладу ЦК занялі ўсе ранейшае пасяджэньне пленуму 15-га сакавіка. На вярнім пасяджэньні 15-га сакавіка працягваліся спрэчкі па дакладу ЦК. У спрэчках ўсяго выказалася 20 чалавек. Затым быў заслуханы даклад тав. Адаінца аб зьмесьце працы піянертрадаў і кіраўніцтва ёю. У ранішнім пасяджэньні пленуму 16-га сакавіка разгарнуліся спрэчкі па дакладу тав. Адаінца.

„Жырная“ гісторыя „Нельзя-лі для прогулок“...

І напэўна-жа нашу Беларусь рознымі „жырамі“... Па гэтай галіне ў нашай краіне працуюць ТЭЖЭ (Жыртэст) і прадстаўніцтва ўсесаюзнага Масляжырэндкаду.

Працуюць яны сабе паціхутку, не перашкаджаючы адзін другому. Справа ішла быццам-бы па маслу... Дык не!

У адзін прыгожы дзень 2 вышэйнаказаныя ўстановы к свайму вялікаму жаху сустрэлі на беларускім рынку нешта такое, што прымусіла іх вельмі здзівіцца.

Пугалам, якое так спалохала ТЭЖЭ і прадстаўніцтва масляжырэндкаду, зьявіўся Ленінградскі „Жыртэст“, прысадушы сваёй унаўнаважанага ў Менск.

Унаўнаважанаму даны дырэктывы, як найшпэрэй разгарнуць сваю дзейнасьць.

Унаўнаважаны энэргічна і актыўна выконвае дырэктывы свайго праўленьня. Бедны ТЭЖЭ і Масляжырэндкад! Вы маеце новага конкурэнта.

«Бог тройцу любіт» — кажа старадаўняя руская пагаворка. Але к вялікаму „жалю“ — такі ўжо ў нашы часы дэс божа — гэта любоў разка супярэчыць запатрабаваньням масавага спажывца.

Трэба мець на увазе, што Ленінградскі Жыртэст уваходзіць як частка ў усесаюзны Масляжырэндкад і яго тавары абываюцца на нашаму саюзу праз гэты сьвязьнік, які мае прадстаўніцтва амаль што ўва ўсіх буйных гарадох СССР.

Але гэта Ленінградскаму Жыртэсту мала. Ён жадае сваёй дзейнасьцю „здадзіць“ працу усесаюзнага сьвязьніка і воль засаджае свае прадстаўніцтва...

Паміж іншым, з задавальненьнем запатрабаваньню спажывца і нашага рынку могуць спрыяць прадстаўніцтва ўсесаюзнага Масляжырэндкаду і ТЭЖЭ, якія даўно працуюць і маюць вызначаную кліентуру.

Але гэта Ленінградскаму Жыртэсту мала. Ён жадае сваёй дзейнасьцю „здадзіць“ працу усесаюзнага сьвязьніка і воль засаджае свае прадстаўніцтва...

Паміж іншым, з задавальненьнем запатрабаваньню спажывца і нашага рынку могуць спрыяць прадстаўніцтва ўсесаюзнага Масляжырэндкаду і ТЭЖЭ, якія даўно працуюць і маюць вызначаную кліентуру.

„Беларускі піянер“ па радыё

Нарада пры унаўнаважаным радыё-перадачы на БССР паставіла наладзіць рэгулярную перадачу па радыё піянерскіх матэрыялаў.

„Беларускі піянер па радыё“ будзе выходзіць рэгулярна 2 разы ў месяц. Першы нумар вышае 15 сакавіка.

Рэдактарам піянерскай радыё-газэты назначан т. Пякарчык.

Па непрасохлых вясеньніх лужах... на вэлэсыпэдах па коопэратывам

Разважаныя на вясеньняй вуліцы. Сёньня першы сонечны дзень... Вясна зьвініць на вуліцах... Ідзем — і баспрычынная ўхмыляецца... Чаму? Ня ведаем...

Да рэчы: чаму можа радавацца сёньня гэтыя работнікі? Хіба зьніжэньне розніцных ценяў? Хіба ў коопэратывах усё, як належыць — і прэйс-курант вісіць, і адносіны прыемныя да спажывцоў добрыя? Хіба так? Напэўна не! І таму нельга пісаць вясельныя оптымістычныя артыкулаў Трэба зноў знайці хмураў і алой крытыкаў... Эх, цяжка!

Насустрэч ідзе таварыш — рэпарцёр. Абменьваемся думкамі. Ведаеш што, — давай правярэм, як справы ў коопэратывах... Вось — аб прэйс-курантах... Гэта важнае пытаньне... Ці ўсюды ёсьць прэйс-куранты? Ці адпавядаюць яны свайму назначэньню? І пачынаюць гэта даведвацца аб ценях... Ідэя, а? — Даём!

На акраінах далёка ісьці... Возьмем вэлэсыпэды і рушыма. — Ёсьць такая справа!

Па вясеньніх лужах...

Пра 5 хвілін 2 вэлэсыпэдысты памчаліся па вясеньніх лужах Савецкай вуліцы па напрамку да вазалау. Абганушы адзін засьпаны аўтобус, мы спыніліся на рагу Савецкай і Сьвярдлоўскай. Тут буйны магазін МПРК № 4.

Прысланішы вэлэсыпэды да сьцяны, мы ўвашлі ў магазін. Народу шмат. Але ля вялікага, іскрава намалёванага прэйс-куранту цен — амаль нікога... Камсамольцаў прыкашчык тав. Фішар гаворыць нам: „Публіка ня цікавіцца прэйс-курантам... ня прымыкае... гэта дрына“.

— Бянумоўна, дрына! — адказваем мы ўжо ў дзьвярох. Трэба сьпяцьціць... Чым далей — дарога ўсё горш і горш. Часта прыходзіцца саскакаць і цягнуцца пешаком... Забрызаньня грааьжо дабраемае ўрэце да двух магазынаў ТПО МББ — № 1 і № 7.

У абодвух магазынах прэйс-курантаў няма. У першым гатова толькі дошка: „Прэйс-курант гэтымі днямі ўжо зробіць“ — кажучь нам зь віванатай ухмылкай... — Трэба патарапіцца! У другім магазіне прэйс-куранту няма і ня будзе. Гэта словы загадкавага магазына.

— Чаму? — пытаем. — А таму, што шмат тавараў... Куды там пісаць усю сьцяну зойме! — А вы-б на асянаўным, найбольш ходным таварам... Як у ЦРК.

Зьніжэньне ценяў на мясцох.

Тав. С. Асіта, рабочы Нова-Барысаўскай Чырвонай Бярэзны-скардыца на дарагія цені на абеды. Пры гэтым ён паведамляе, што сталюскія абеды далёка не першаляжнай якасьці.

— «Не абед, а проста едзьма»... Зьніжэньне ценяў адчуваецца і ў Быхаве. Тав. Хайкін паведамляе нас аб тым, што:

— «У нашым спажывецкім таварыстве ўжо зьніжэньне ценяў на прадметы першай неабходнасьці. Мука з 1 р. 80 к. зьнізілася да 1 руб. 58 к., малірованы чыгун — з 30 кап. да 27 к., махорка — з 7 кап. да 6 к. Зьніжэньне адбы-ваецца за лік памяншэньня накладных выдаткаў».

Аб вельмі адмоўным факце паведамляе нас тав. Міх. Зак, наш Галочынскі корэспандэнт:

— Моладзь наша ня прымае ніякага ўдзелу ў кампаніі на зьніжэньне ценяў.

Тав. Зак апавадае нам пра такі выпадок, як адмаўленьне коопэратывага прыкашыка-комсамольца Гольдмана паказаць фабрычны ярык таго тавару, да якога прыдываўся другі малады ўлапец.

Тав. Зак, бянумоўна, цалкам праў, бо кожны сьбра коопэратыву, кожны спажывец мае поўнае права цікавіцца тым таварам, які ён купіць.

Кожны дзень у рэдакцыю паступаюць усё новыя весткі аб ходзе кампаніі на зьніжэньне ценяў. З гэтых вестак відаць, што моладзь яшчэ вельмі мала „расначалася“ ў гэтых адносінах... Камсамольскія ячэйкі, дзе-ж ваша ініцыятыва і энэргія?

Дармова — 60 капеек! Пры падпісцы на газэту „Чырвоная Зьмена“ ня менш чым на 3 месяцы падпішчык атрымае ў красавіку месяцы ДАРМОВА часопісь „МАЛАДНЯКІ“ (якая ў рознічнай пра- дажы каштуе 60 кап.

Пры падпісцы на газэту „Чырвоная Зьмена“ ня менш чым на 3 месяцы падпішчык атрымае ў красавіку месяцы ДАРМОВА часопісь „МАЛАДНЯКІ“ (якая ў рознічнай прадажы каштуе 60 кап.)

„Дзеду на вёску“ Аб „орыгінальных“ лістох.

На выстаўцы паштовых кур'эзаў. У Чэхава ёсьць маленькае пісьма паведаваньне „Ванька Жукаў“. У ім выдаецца аб адным вясковым хлопчыку які жыве ў вялікім горадзе, служыць экскібататара-шаўца і вельмі сумуе роднай вёсцы... Аднойчы Ванька — авачь гэтага хлопчыка — парашыў пісаць дзеду на вёску ліст аб сваім жыцці-быцці. Напісаўшы, ён пакаў ліст конвэрт і, крыху падумаўшы, выйве рас: „дзеду на вёску“...

Калі мы чыталі гэтае паведаваньне нам было жаль маленькага Ваньку. Мы далі, што яго ліст не паядзе да дзе ўсё яго надзеі — дарэмныя.

І наўменне Вані напісаць, правільна адрас было нам зразумела. Але што павідаць, калі цыпер сестракаюцца дарослыя гарадскія людзі, якія „адкальваюць“ лісты мары яшчэ пагорш... Людзі, якія гэтай нары яшчэ не пануцьцілі правы на пісаць адрас, людзі, якія зьяўляюцца аўтарамі паштовых кур'эзаў.

Выстаўку такіх паштовых кур'эзаў наладзіла Менская Паштова Кантора. Гэта выстаўка ўмяшчаецца на адной у дзенькай дошцы з кратамі, якая вісіць у прасценку самага шумнага і людзьмакоў пошты.

За кратамі знаходзіцца „злапамяты“ ный лісты, якія не пашлі далей пошты.

Вось прыклад: „Гражданину Лева дерману, 1-й Лавровскій переулок, дом квартира 2“. Відавочна, адправіць рашыў, што пошта сама дагадаецца, якім горадзе жыве Лева Рудэрман. А гэта ня здарылася — і вось ліст у паштовых кур'эзаў. Такіх адрасоў, у якіх не паказан горад, ці вуліца, ці нумар дому — бывае шмат. Ёсьць сьрод кур'эзаў і ліст за мяжу, на якім не паказан краіна і горад... Гэта зусім „орыгінальна“!

Але ёсьць „нумары“ пагорш. Вось ліст шэраг лістоў, у якіх адрасы склаюцца з... пустых месц. Ня верыцца, гэта факт! Абсалютна чыстыя конвэрты спрыродку якіх чарнеюць адзінокія літары... І якія гэта чудакі пашлаюць?

Унізе дошкі выстаўлены прыкладны адрасы: ведай як трэба пісаць! Вось прыкладны адрас: „Гор. Ленінград, Освободжэня, дом № 10, кв. № 7 Сьм. нумар Петру Николаевичу“. І ўнізе: „Иванова, Минск, Советская, д. № 5, № 7“.

Выстаўка карыстаецца вялікім пошпехам. Вакол маленькай дошкі заўсёды стаяць людзі.

Мін.

Згублены:

— Камсамольскі білет № 8743 на Дзедаўля У., выдадзены Менскім аэракомам ЛКСМБ.

А. БАРАНЬНІКАЎ.
А. КУРЦІК.

Вось прыклад: „Гражданину Лева дерману, 1-й Лавровскій переулок, дом квартира 2“.

Відавочна, адправіць рашыў, што пошта сама дагадаецца, якім горадзе жыве Лева Рудэрман. А гэта ня здарылася — і вось ліст у паштовых кур'эзаў. Такіх адрасоў, у якіх не паказан горад, ці вуліца, ці нумар дому — бывае шмат. Ёсьць сьрод кур'эзаў і ліст за мяжу, на якім не паказан краіна і горад... Гэта зусім „орыгінальна“!

Але ёсьць „нумары“ пагорш. Вось ліст шэраг лістоў, у якіх адрасы склаюцца з... пустых месц. Ня верыцца, гэта факт! Абсалютна чыстыя конвэрты спрыродку якіх чарнеюць адзінокія літары... І якія гэта чудакі пашлаюць?

Унізе дошкі выстаўлены прыкладны адрасы: ведай як трэба пісаць! Вось прыкладны адрас: „Гор. Ленінград, Освободжэня, дом № 10, кв. № 7 Сьм. нумар Петру Николаевичу“. І ўнізе: „Иванова, Минск, Советская, д. № 5, № 7“.

Выстаўка карыстаецца вялікім пошпехам. Вакол маленькай дошкі заўсёды стаяць людзі.

Мін.

Вось прыклад: „Гражданину Лева дерману, 1-й Лавровскій переулок, дом квартира 2“.

Відавочна, адправіць рашыў, што пошта сама дагадаецца, якім горадзе жыве Лева Рудэрман. А гэта ня здарылася — і вось ліст у паштовых кур'эзаў. Такіх адрасоў, у якіх не паказан горад, ці вуліца, ці нумар дому — бывае шмат. Ёсьць сьрод кур'эзаў і ліст за мяжу, на якім не паказан краіна і горад... Гэта зусім „орыгінальна“!

Але ёсьць „нумары“ пагорш. Вось ліст шэраг лістоў, у якіх адрасы склаюцца з... пустых месц. Ня верыцца, гэта факт! Абсалютна чыстыя конвэрты спрыродку якіх чарнеюць адзінокія літары... І якія гэта чудакі пашлаюць?

Унізе дошкі выстаўлены прыкладны адрасы: ведай як трэба пісаць! Вось прыкладны адрас: „Гор. Ленінград, Освободжэня, дом № 10, кв. № 7 Сьм. нумар Петру Николаевичу“. І ўнізе: „Иванова, Минск, Советская, д. № 5, № 7“.

Выстаўка карыстаецца вялікім пошпехам. Вакол маленькай дошкі заўсёды стаяць людзі.

Мін.

Вось прыклад: „Гражданину Лева дерману, 1-й Лавровскій переулок, дом квартира 2“.

Відавочна, адправіць рашыў, што пошта сама дагадаецца, якім горадзе жыве Лева Рудэрман. А гэта ня здарылася — і вось ліст у паштовых кур'эзаў. Такіх адрасоў, у якіх не паказан горад, ці вуліца, ці нумар дому — бывае шмат. Ёсьць сьрод кур'эзаў і ліст за мяжу, на якім не паказан краіна і горад... Гэта зусім „орыгінальна“!

— А... гмуштва гэта! — адмахваецца за- гадчык.

Вачым, што „агітацый“ тут ня возмеш. Трэба будзе „наказаць“ іншым плянкам.

— Да пабачэньня! Успрымаем на вэлэсыпэды і на ўсю лямі ад гэтага сумнага месца.

Але і ў вялікім магазіне МПРК № 21 — спрыны ня лепшыя, чым у ТПО.

Калі там зусім ня было прэйс-куранту, дык тут іх было цэлых два! Адзін стары і адзін новы. А спажывец адкуль ведае па якому трэба спраўляцца.

— Далей!

Вось — чыгуначны мост. Тут добра! Гладкая, сухая дарога, сонца, прастор... Э-эх!

Ляцім сапраўды, „як ітупкі“. Лічым крокі № 10 „Беларускага Лярыя“ — перапынак.

У краме прэйс-курант ёсьць, але які? Як паглядзім на яго, — дык увесь апетыт адпадае... Запэцканая падслынаватая дошка, а на ёй каракулі мелам... Ну і разьбірайся тут! Ня дава пасля гэтага, што ніводзім спажывец ня цікавіцца „прэйс-курантам“. Паміж іншым, тут і цені даволі высокія. Сахарны пясок — 62 к. кілі (у ЦРК 61), кракаўская каўбаса — 1 р. 30 кап. (у ЦРК — 1 р. 20 кап.), украінская каўбаса — 1 р. 40 кап. (у ЦРК — 1 р. 30 к.).

— Чаму-ж гэтак у вас? — пытаем у прыкашчыка.

— Нам новыдома... Праўдзёньне рас-парадкаецца, а наша справа маленькая — прадавай, ды усё тут... І наогул мы не коопэрацыя.

— Вось як! Ага! Запісаўшы словы прыкашчыка ў блэ-кнот — рушыліся далей... „Оазіс“

— Няўжо ўсюды такія сумныя карціны? Няўжо мы ня сустраем ніводнага „оазісу“ ў гэтай „коопэратывнай пу-стыні“?

Міх. Гольдбэрг.
Р. Гольдзін.

Адкажныя рэдактары

А. БАРАНЬНІКАЎ.
А. КУРЦІК.

Галоўлітбел № 24446 2 Дзярждрукарня БДВ.